

AGRO

MEDIA
Publicație Periodică a Federației Naționale
a Agricultorilor din Moldova "AGROinform"

Nr. 14 (58), 16 septembrie 2009

inform

AGROinform promovează culturile nucifere

Managementul plantațiilor de nuc și tehnologiile moderne de producere a materialului săditor de nuc vor constitui subiectul unei conferințe naționale, axate pe promovarea culturilor nucifere.

Evenimentul va avea loc la 2 octombrie, în localitatea Rediul de Sus, raionul Fălești și va fi organizată de Asociația Obștească „Cutezătorul”, membră a rețelei AGROinform.

Vitalie Cimpoeș, director executiv al Asociației „Cutezătorul”, a declarat că la conferință au fost invitate peste 60 de persoane interesate de subiect din toate regiunile țării, unde activează organizații din rețeaua AGROinform, personalități cu experiență și renume în acest domeniu, etc. Potrivit sursei citate, există o solicitare permanentă pentru informații despre material săditor nucifer de calitate și tehnologii de gestionare a plantațiilor de nuc și că anume acesta a fost unul din motivele care a și determinat organizarea Conferinței.

Evenimentul este organizat în colaborare cu direcția agricolă a Consiliului raional Fălești și va fi găzduit de către SRL „Gospodarul-Rediu”.

**Experți FAO acordă
asistență în procesul
de pregătire pentru
recensământul**

**general
agricol**

pag. 5

**Cercurile de studiu
oferă fermierilor
posibilitatea de a
studia teme de interes,
în baza experienței
proprii**

pag. 10

Chiar și în condiții de criză

**Expozițiile agricole
- sansa de
promovare și
afirmare pe piață**

**Participarea la expoziții.
Recomandări practice.**

pag. 12

Gazul consumat în septembrie va fi plătit în baza a două tarife

Tariful nou este aplicat din 11 septembrie

Facturile pentru gazele naturale, consumate în luna septembrie, vor fi calculate în baza a două tarife, cel actual și cel micșorat, a declarat în cadrul ședinței Consiliului de Administrare a Agenției Naționale pentru Reglementări în Energetică (ANRE), directorul general ANRE, Vadim Ceban.

Potrivit lui Ceban, "cel mai probabil, în luna septembrie, întreprinderea "Moldova-Gaz", va include în facturi gazele consumate până la și după micșorarea tarifelor". Noile tarife au intrat în vigoare la 11 septembrie, odată cu publicarea lor în "Monitorul Oficial".

Reamintim, că ANRE a decis micșorarea cu 10,1% a tarifelor la gazele naturale pentru consumatorii casnici. Astfel, pentru consumatorii casnici cu un consum lunar de până la 30 metri cubi tariful nou este de 3068 lei per o mie de metri cubi. Consumatorii casnici care depășesc această limită vor achita un tariff de 3427 de lei pentru o mie de metri cubi. Pentru alte categorii de consumatori ai gazelor naturale, noul tarif constituie 3568 de lei.

Totodată, oficialii de la ANRE au anunțat că ieftinirea gazului nu va determina și reducerea tarifelor pentru energia termică și electrică. Potrivit directorului general al instituției, "Agenția

nu va proceda la actualizarea acestor tarife din cauza creșterii semnificative în anul 2009 a cheltuielilor întreprinderilor termoelectrice, care vor genera pierderi financiare în mărime de circa 2% din costurile incluse în tarifele în vigoare".

Totuși, actualele tarife ar putea să fie din nou majorate după câteva luni, în cazul în care Ucraina va majora tarifele la tranzitul de gaze rusești.

"Probabil, că prețul gazelor care tranzitează Ucraina influențează prețul pentru Europa, iar noi suntem o țară "post-tranzitare" prin Ucraina și în costul gazelor la hotarul cu Moldova, probabil că, va intra și costul nou al

tranzitului prin Ucraina", a declarat directorul ANRE, Nicolae Triboi pentru agenția Omega.

Recent, premierul Ucrainei, Iulia

Timoșenko, a propus majorarea cu 50-80 la sută a tarifelor la tranzitul gazelor rusești prin teritoriul Ucrainei, începând cu 1 ianuarie 2010.

Federația Agrigultorilor AGROinform prezintă prețurile zilnice angro la fructe și legume pe 5 piețe din Moldova

Prețuri la unele produse agricole colectate la 10.09.2009

Informația zilnică despre prețuri o puteți accesa pe www.agravista.md

Denumirea produsului	Piața agricolă Edineț			Piața angro Bălți			Piața angro Chișinău (Albișoara)			Piața agricolă Ungheni			Piața agricolă Cahul		
	Preț minim	Preț maxim	Preț mediu	Preț minim	Preț maxim	Preț mediu	Preț minim	Preț maxim	Preț mediu	Preț minim	Preț maxim	Preț mediu	Preț minim	Preț maxim	Preț mediu
Legume															
Ardei dulce	5.00	8.00	7.00	7.50	9.00	8.00	8.00	9.00	8.50	7.00	16.00	9.00	8.00	8.50	8.00
Cartofi	2.50	3.00	2.80	2.70	5.00	3.00	2.50	4.00	3.00	2.50	3.50	3.00	3.50	4.00	4.00
Castraveți	-	-	-	3.00	6.00	4.00	5.00	6.00	5.50	6.00	6.00	6.00	-	-	-
Ceapă albă	-	-	-	-	-	-	10.00	10.00	10.00	-	-	-	-	-	-
Ceapă galbenă	2.50	3.00	2.80	2.80	3.50	3.00	2.50	3.00	3.00	3.00	3.50	3.50	2.80	3.50	3.50
Ceapă roșie	-	-	-	-	-	-	12.00	12.00	12.00	-	-	-	-	-	-
Ceapă verde (cozi)	-	-	-	-	-	-	25.00	25.00	25.00	-	-	-	-	-	-
Ciuperci Champignon	-	-	-	-	-	-	25.00	30.00	25.00	-	-	-	-	-	-
Dovlecei	-	-	-	2.00	2.00	2.00	6.50	7.00	6.50	-	-	-	2.00	2.00	2.00
Gogoșari	8.00	12.00	9.00	6.00	15.00	14.00	15.00	15.00	15.00	-	-	-	-	-	-
Morcov	5.00	7.00	6.00	5.50	7.00	6.00	4.50	5.00	4.50	5.00	5.00	5.00	4.50	4.50	4.50
Pătrunjel	-	-	-	-	-	-	30.00	30.00	30.00	-	-	-	-	-	-
Ridiche de lună	-	-	-	8.00	8.00	8.00	15.00	15.00	15.00	-	-	-	-	-	-
Roșii de seră	-	-	-	-	-	-	3.00	3.00	3.00	-	-	-	3.50	3.50	3.50
Roșii de câmp	1.00	2.00	1.50	2.00	3.00	2.50	2.50	3.00	2.50	2.00	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50
Salată	-	-	-	-	-	-	35.00	35.00	35.00	-	-	-	-	-	-
Sfeclă de masă	4.00	4.00	4.00	3.00	3.00	3.00	1.00	1.50	1.50	-	-	-	3.00	3.00	3.00
Usturoi	12.00	12.00	12.00	8.00	16.00	12.00	15.00	16.00	15.00	-	-	-	12.00	12.00	12.00
Varză	3.00	4.00	3.00	3.70	4.30	4.00	3.50	4.50	4.00	-	-	-	4.50	4.50	4.50
Varză conopidă	-	-	-	10.00	10.00	10.00	9.00	10.00	9.00	-	-	-	-	-	-
Varză de pechin	-	-	-	-	-	-	12.00	12.00	12.00	-	-	-	-	-	-
Varză roșie	-	-	-	-	-	-	4.00	4.00	4.00	-	-	-	-	-	-
Vinete	2.50	3.50	2.50	3.00	4.00	3.50	3.00	4.00	3.50	6.00	6.00	6.00	3.50	3.80	3.80
Fructe															
Banane	-	-	-	-	-	-	11.20	11.20	11.20	-	-	-	-	-	-
Grepfrut	-	-	-	-	-	-	19.00	20.00	19.00	-	-	-	-	-	-
Lămâi	-	-	-	-	-	-	18.00	19.00	18.00	-	-	-	-	-	-
Mandarine	-	-	-	-	-	-	19.00	20.00	20.00	-	-	-	-	-	-
Mere	2.50	3.00	3.00	1.50	3.00	2.00	2.00	4.00	3.00	-	-	-	3.50	3.50	3.50
Mere Golden	-	-	-	-	-	-	5.50	6.00	6.00	-	-	-	-	-	-
Pepene galben (zemos)	-	-	-	3.50	5.00	4.00	2.00	4.00	3.00	-	-	-	-	-	-
Pepene verde (harbuz)	0.50	1.00	0.50	1.00	1.50	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.50	1.50	1.00	1.00	1.00
Pere	-	-	-	8.00	8.00	8.00	4.00	5.00	5.00	-	-	-	-	-	-
Piersici	-	-	-	-	-	-	16.00	18.00	17.00	-	-	-	-	-	-
Portocale	-	-	-	-	-	-	16.00	17.00	16.00	-	-	-	-	-	-
Prune	-	-	-	4.00	5.00	4.00	3.00	4.00	4.00	8.00	8.00	8.00	-	-	-
Struguri albi de masă	5.00	12.00	6.00	3.50	10.00	6.50	5.00	10.00	9.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00
Struguri de masă Moldova	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.00	5.00	5.00
Struguri Kișmiș	-	-	-	-	-	-	6.00	8.00	7.00	-	-	-	10.00	10.00	10.00
Struguri roșii de masă	6.00	12.00	6.00	4.50	10.00	6.00	6.00	9.00	8.00	-	-	-	5.00	10.00	8.00

Migdalele ocupă un loc tot mai importat în producerea nucilor din Moldova

Republica Moldova a atins maturitatea, în ultimii șase ani, în ceea ce privește producerea nucilor, afirmă experți ai Proiectului de Dezvoltare a Businessului Agricol.

Astfel, în prezent în Republica Moldova sunt înregistrate 6,3 mii ha de plantații de nuci, dintre care 1200 ha au fost înființate în ultimii doi ani. O noutate în acest domeniu este faptul că producătorii de nuci din Moldova au început să cultive, mai nou, migdale. Din cele 1200 de hectare cu plantații noi de nuci sădite în ultimii doi ani, jumătate sunt cu migdale.

Actualmente, Moldova recoltează anual circa 14 mii tone de nuci, dintre care majoritatea sunt exportate sub formă de miez de nucă. În anul curent, Moldova a exportat, mai nou, frunze de nuc, care sunt utilizate în domeniul farmaceutic și cosmetic.

Procesatorii de fructe propun prețuri foarte mici pentru merele predestinate prelucrării

Procesatorii de fructe oferă, actualmente, doar 0,36 lei pentru un kilogram de mere. Fabricile de conserve susțin că nu dispun de mijloace financiare pe motiv că recesiunea economică a dus la micșorarea volumului de livrare a producției, iar sucul de mere concentrate este achiziționat la prețuri foarte mici, oferta fiind mare pe piața externă.

Potrivit unui program de monitorizare al pietelor agricole angro din Moldova, realizat de Federația AGROinform, producătorii de mere preferă să exporte fructele sale, în special în Federația Rusă, unde situația pentru achiziția de mere moldovenești este prielnică în prezent.

Producătorii de nuci trebuie să se asocieze

Producătorii agricoli din Moldova, specializați în cultivarea și exportul de nuci, ar putea câștiga mai mult în urma acestor activități, dacă ar promova mai intens aceste fructe și dacă ar respecta tehnologiile de colectare și de procesare a lor.

De asemenea, potrivit specialiștilor, un rezultat mai bun ar putea fi obținut în cazul în care producătorii specializați pe creșterea nucilor s-ar asocia în diferite structuri, astfel promovând produsul sub un singur brand.

În perioada anilor 2007-2008, Moldova a exportat nuci în valoare de 47 mln USD, în circa 30 de țări ale lumii.

Ministerul Agriculturii prognozează o creștere a volumului producției animaliere

Volumul producției animaliere va crește, până la finele anului curent, cu 17 la sută, promite Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Potrivit sursei citate, efectivul de porcine va spori, până la finele anului curent, cu circa 40 la sută, iar cel al păsărilor - cu 30 la sută. De asemenea, producția de carne va crește cu circa 30 la sută,

iar cea a ouălor - cu 28 la sută. Specialiștii ministerului susțin că aceste creșteri vor permite asigurarea, cu începere din anul viitor, în totalitate a consumului intern de carne. Conform prognozelor MAIA, în perioada 2010- 2012 în Moldova vor fi produse anual circa 160 mii tone de carne, 620 mii tone de lapte și 720 mln de oua, ceea ce va asigura integral consumul intern.

2003 SC CRI-CONSULTING SRL

CONSTRUCȚII CU REALIZAREA INVESTIȚIILOR PRIN CONSULTANȚĂ

**EXECUTAREA FUNCȚIILOR DE BENEFICIAR / INVESTITOR
LA CONSTRUCȚII DE ORICE CATEGORIE**

**ВЫПОЛНЕНИЕ ФУНКЦИЙ ЗАКАЗЧИКА / ИНВЕСТОРА
НА ОБЪЕКТАХ ЛЮБОЙ КАТЕГОРИИ**

MD-2012, or. Chișinău, str. 31 August 1989, 129; tel.: 23-76-30, tel./fax: 23-73-26, GSM: 069230428
www.cri-consulting.md e-mail: office@cri-consulting.md

CALITATEA - condiție principală pentru sporirea exportului de nuci

Cu toate că dispun de condiții prielnice de creștere și sunt de o calitate înaltă, recunoscută și pe plan extern, nucile provenite din Republica Moldova sunt acceptate ca produs de import mai mult sub formă de miez. Dat fiind că în anul curent vor fi obținute primele recolte de pe mai multe plantații tinere industriale, specialiștii speră că aceasta va contribui la simplificarea exportului de nuci în coajă.

În scopul impulsiei exporturilor de nuci pe fundalul reducerii acestora cu 20 la sută în anul trecut și al tendinței de extindere a plantațiilor de culturi nucifere, producătorii și exportatorii de nuci din țara noastră au participat, recent, la o masă rotundă, organizată la Chișinău. Discuțiile s-au axat pe măsurile ce se impun pentru sporirea calității nucilor, astfel încât și în condiții de criză produsul moldovenesc să fie solicitat de consumatorii europeni.

CERINȚE STRICTE ȘI CONCURENȚĂ

Cerințele stricte față de calitate și concurența dură pe piața externă reprezintă principalele dificultăți cu care se confruntă în prezent producătorii și exportatorii de nuci din Republica Moldova. Tudor Slănină, reprezentantul uneia din cele mai mari întreprinderi exportatoare de nuci din țara noastră, susține că există criterii stricte de calitate impuse pe piața externă și de aceea e necesar să se facă eforturi în acest sens, să se crească și să se respecte acele condiții. „În RM există mulți copaci de nuci care cresc în fâșii, și nu în gospodării private, precizează Tudor Slănină. - Aceste nuci nu sunt cultivate conform cerințelor și de aceea trebuie să lucrăm încă mult asupra calității. Criza financiară mondială a afectat și această ramură. Pe parcursul ultimului an, a scăzut cu circa 23 la sută consumul de miez de nucă în principalele țări importatoare de acest produs. În anul trecut, am exportat mult mai puține nuci comparativ cu anii 2006 și 2007. Dacă în ultimii 7-8 ani exportam câte 1300 tone, apoi în 2008 am exportat doar 950 tone de miez de nucă. Anul curent este unul relativ bun pentru sector, chiar dacă înghețurile din primăvară au afectat 12-14 la sută din recolta acestui an. Calitatea produsului sperăm să fie bună, deoarece nu au fost ploi în luna august și așteptăm

ca miezul de nucă să fie de culoare deschisă, de o calitate relativ bună.”

CALITATE RECUNOSCUTĂ

În același timp, cercetătorii de la Institutul de Horticultură și Tehnologie Alimentară afirmă că pentru a obține o calitate înaltă, producătorii moldoveni trebuie să respecte cu strictețe anumite cerințe. Profesorul Ion Țurcanu, doctor habilitat, consultant la institutul respectiv, este de părere că, din cauza recoltării nucilor la stadii timpurii, producătorii pierd circa 20 la sută din producție. „Nucile moldovenești sunt de calitate înaltă, lucru confirmat și de americani, francezi, italieni, constată profesorul. - Aceasta se datorează condițiilor prielnice de creștere din țara noastră. Există însă și unele nuanțe care trebuie luate în calcul. Este vorba despre timpul recoltării, lucru căruia moldovenii nu-i prea acordă atenție. Nucile trebuie recoltate la maturitate deplină. Dacă acestea au căzut de pe copac, apoi trebuie să stea pe sol nu mai mult de nouă ore. De asemenea, se mai întâmplă ca nucile să fie uscate pe sol sau pe unele materiale, însă ele trebuie uscate pe polițe speciale, la o distanță de cel puțin 50 cm de la nivelul pământului, astfel ca picătura de apă de pe suprafața cojii să fie înlăturată de curentul de aer. Dacă facem acest lucru la timp, apoi coaja rămâne cafenie deschisă sau de cu-

loarea paiului, dar nu se înnegrește, nu apar pete. Este nevoie și de ambalaj special, deoarece în caz contrar nucile se înnegresc, apar pete.”

PROGRAME ȘI DEZVOLTARE

În ultimii ani, Republica Moldova a extins suprafețele de culturi nucifere, în baza programului de dezvoltare a acestor culturi. Doar în ultimii doi ani, s-au plantat cu nuci câte 1200 hectare anual. Mihai Suvac, șef de direcție la ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, precizează că la moment plantațiile de culturi nucifere ocupă o suprafață de 6,7 mii ha, din care 3,6 mii - sunt pe rod. În ultimii zece ani se recoltează anual în medie câte 14 mii tone de nucă în coajă sau 7 mii tone de miez de nucă. Potrivit lui Mihai Suvac, odată cu acordarea de suport financiar din partea statului, producătorii autohtoni au început să manifeste mai mult interes în ce privește plantarea acestei culturi.

Până nu demult, producătorii agricoli se uitau la nuc ca la o cultură care nu poate avea vii-

tor în plantații industriale, fiindcă în mentalitatea oamenilor nucul e o cultură solitară, menționează reprezentantul ministerului de resort. În realitate însă există soiuri care, în condițiile respectării tehnologiilor, asigură obținerea unor rezultate bune. În cazul în care avem soiuri cu fructificare terminală, soiuri autohtone, recolta medie la hectar constituie 2-4 tone, în cel al soiurilor cu fructificare laterală, productivitatea este de două ori mai mare - de până la opt tone la hectar. Spre regret, aceste soiuri au devenit cunoscute în țara noastră abia în ultimii ani. Este vorba de soiuri de selecție franceză.

Statul a acordat suport financiar la dezvoltarea pepinieritului pomicol ca bază de extindere a suprafețelor de culturi nucifere, în direcția menținerii fondului genetic, înființării plantațiilor propriu-zise, precum și în cea a promovării culturii nucului. În prezent, putem spune cu certitudine că rezultatele sunt palpabile. Din cele 1200 de hectare plantate anual, circa 600 ha le

Continuare în pag. 4

Criza financiară mondială a afectat și această ramură. Pe parcursul ultimului an, a scăzut cu circa 23 la sută consumul de miez de nucă în principalele țări importatoare de acest produs

Experiința confirmă

Culturile de valoare înaltă sunt soluția sigură pentru agricultura durabilă

Una din dilemele cu care se confruntă permanent producătorii agricoli este ce cultură să cultive, pentru ca să-și asigure un venit decent, capabil să-i motiveze să muncească mai departe. Aceleași gânduri l-au frământat și pe Anatol Plăcintă, din comuna Sculeni, raionul Ungheni.

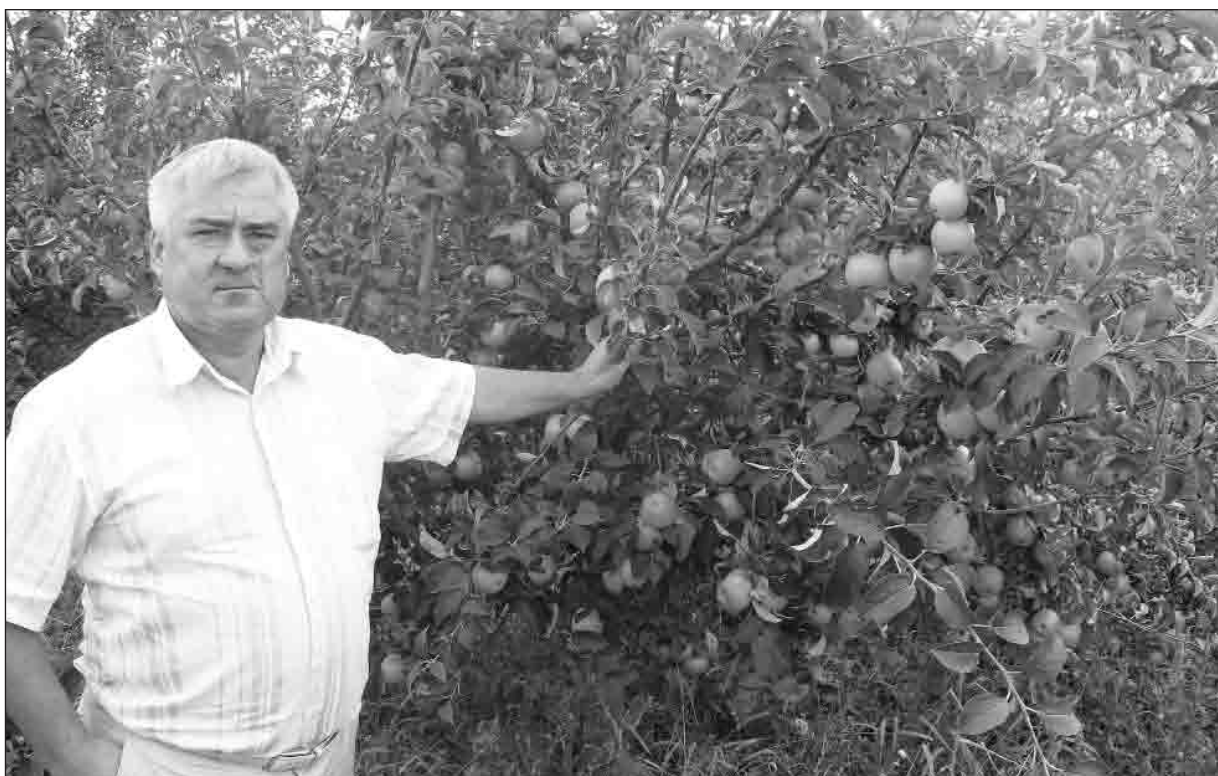
Omul de afaceri și-a început activitatea de antreprenor în 2003. Pe atunci cultiva cereale, floarea-soarelui și legume. Pe exemplu propriu s-a convins că din cereale nu prea faci bani, prețul oferit de cumpărători fiind mic, și piața nesigură. Obținea anumite venituri din cultivarea legumelor, însă acești bani nu erau suficienți pentru practicarea unei agriculturi durabile.

Soluția la care a ajuns Anatol Plăcintă a fost orientarea spre culturi cu valoare adăugată înaltă – să planteze vii și livezi.

Primul pas în această direcție a fost colectarea de informații. Omul de

afaceri a fost la Institutul de Fiziologie a Plantelor, instituții de proiectare, a studiat Regulamentul de subvenționare în sectorul agrar, a studiat posibilitatea de procurare a materialului săditor pomicol și viticol în republică. În inițiativa sa a fost susținut de un alt om de afaceri din localitate, Alexandru Brînză. Împreună s-au lansat în afacerea nouă. Inițial, au plantat 21 ha de mere și 10 ha de prune. Ulterior, au extins plantațiile de mere cu 55 ha și au plantat 23 ha de viță de vie.

În 2008, Anatol Plăcintă a plantat și 23 ha de viță de vie cu un spectru larg de soiuri – Moldova, Prezental, Vic-

toria, Codreanca, Cardinal, Ialoveni Rezistent, mai multe soiuri de masă pentru comercializare în stare proaspătă.

În baza recomandărilor specialiștilor de la Institutul de Fiziologie a Plantelor au sădit meri de soiul Generos, Florina, Simirenco, Idared. Rezultatele obținute sunt încurajatoare. Recolta din acest an este din cele mai bune – mere frumoase, mari, cu calități gustative extraordinare și cu aspect exterior foarte atrăgător. Și roada de prune a fost bună pentru anul doi de rod.

Antreprenorul folosește toate metodele tehnologice rațional pentru a obține volumul de producere optim pentru soiurile cultivate. Anatol Plăcintă a respectat recomandările specialiștilor și tehnologiile prescrise. În cursul anului curent, de exemplu, a efectuat 14 stropiri în termenele prevăzute de tehnologie. A mai procurat și un sistem de

irigare prin picurare pentru livadă și-l va instala în anul viitor. Actualmente, acest sistem este folosit pentru irigarea plantației de legume, unde crește roșii, vinete și ardei. Legumele sunt comercializate la piețele angro din Chișinău.

Via și livada sunt întreținute la un nivel înalt tehnologic: solul este prelucrat între rânduri și în rând. Terenurile, pe parcursul anului, au fost alimentate cu îngrășămintele necesare conform recomandărilor specialiștilor. Via și livada se dezvoltă normal, plantele sunt viguroase, cu un potențial productiv înalt.

Fiind conștient că pentru fructe poate obține prețuri mai bune, dacă le comercializează în afara sezonului, omul de afaceri de la Ungheni și-a asigurat și un depozit cu climă controlată și cu aerisire permanentă în care păstrează merele.

Schimbarea radicală a viziunilor

asupra agriculturii, cu orientarea spre culturile de valoare înaltă au confirmat, o dată în plus, că una din cheile succesului este căutarea soluțiilor și nu văietarea. Niciodată nu l-am văzut pe Anatol Plăcintă să se vâie de ceva, întotdeauna e optimist și întotdeauna muncește. În activitatea sa se călăuzește de cuvintele renumitului selecționar Miciurin – nu așteptați daruri de la natură, creați-le singuri și folosiți-le!

Omul de afaceri are planuri grandioase, dar și voință pentru a le îndeplini. În ceea ce face este ajutat permanent de Centrul pentru Inițiativă Privată (CIP) Ungheni, care face parte din rețeaua AGROinform. Este un participant activ la tot ceea ce face Centrul și beneficiază de susținere din partea specialiștilor de la Ungheni.

Marina RADU,
Consultant marketing CIP
Ungheni

CALITATEA - condiție principală pentru sporirea exportului de nuci

Urmare din pag 3

constituie livezile de migdal, iar 700 – de nuc altoit. Dispunem de pepiniere bine dotate, apreciază Mihai Suvac. O pepinieră din nordul republicii produce 200-300 mii de pomi altoiți, care asigură plantarea a două mii de hectare.

ISTORIE ȘI PERSPECTIVĂ

Tradițional, țara noastră exporta nuci și prune uscate în țările cu o cultură și un consum elevat, precum Franța, Germania, povestește Mihai Suvac. În anii 90, când s-au deschis hotarele, cererea din partea țărilor comunității europene a crescut. În situația în care la noi nu existau plantații industriale, nu se putea cunoaște calitatea produsului ca atare și, de aceea, s-a cerut ca producătorul să-și prezinte marfa la față, adică sub formă de miez. Astfel, populația a început să facă miez de nucă și așa s-a început afacerea. Datorită prețului avantajos, a solicitărilor însemnate, specialiștii au pus accentul pe această cultură.

La moment, Republica Moldova exportă anual circa nouă mii tone de miez de nucă. Acest volum are o pondere de 5-7 la sută în exportul producției vegetale, însă ca valoare, miezului de nucă îi pot fi atribuite jumătate din aceste exporturi. Această și servit drept impuls pentru achiziționarea intensă și dezvoltarea culturilor nucifere. Nucul a devenit cultură strategică pentru bugetul și economia țării. Totuși, din cele nouă mii de tone, nu tot miezul de nucă este de proveniență autohtonă. În ultimul timp se atestă o tendință tot mai pronunțată de import a nucilor în coajă, datorită forței de muncă mai ieftine. Din această operațiune rezultă circa două mii tone de miez de nucă de import.

ZÂMBETUL PRODUCĂTORULUI

În contextul existent s-a decis organizarea unor dezbateri în vederea familiarizării producătorilor și a întreprinderilor de achiziție din acest sector cu cerințele de ultimă oră pri-

vind calitatea producției nucifere. Drept cauză principală a servit faptul că există deja plantații care intră pe rod, a mai specificat Mihai Suvac. „Sunt primele zâmbete pe fața producătorului care va obține primele nuci, meditează reprezentantul ministerului. - Iar recolta, din spusele producătorilor, este destul de însemnată, chiar dacă au avut loc înghețuri în luna mai curent. Dat fiind faptul că plantațiile au fost făcute după un proiect special, ele nu au suferit de pe urma înghețurilor.”

Pentru înființarea plantațiilor de nuc altoit, producătorilor le sunt acordate subvenții în mărime de 10 mii de lei la hectar. Dacă e vorba de fructificare laterală – subvențiile se ridică la 20 mii de lei/ha, iar pentru plantațiile de migdal – la 7,5 mii lei/ha. La moment, există trei surse de finanțare a acestui sector - Fondul Culturii Nucului, Fondul de Subvenționare a Producătorilor Agricoli și Fondul Ecologic de Stat, până acum fiind alocate circa 50 mln de lei. Subvențiile de la bugetul de stat constituie aproape

50 la sută și acoperă atât cheltuielile pentru cultivarea materialului săditor, inclusiv de nuc altoit, cât și lucrările de înființare a livezilor industriale. Programul național al dezvoltării cultivării nucului prevede extinderea suprafețelor de plantații nucifere până la 14,5 mii de hectare către anul 2012.

Republica Moldova este unul din cei mai importanți exportatori de nuci pe piața europeană și cea internațională, potrivit Centrului Comercial Internațional de la Geneva. După volumul de export al acestui produs, țara noastră cedează locul doar Statelor Unite ale Americii, Mexicului și Chinei. Republica Moldova exportă nuci în peste 30 de state ale lumii. Cele mai importante piețe de desfacere a nucilor moldovenesti sunt Franța, Grecia, Elveția, Germania, Ungaria, Siria, Israel. Majoritatea exporturilor de nuci sunt efectuate în ultimele două luni ale anului.

Ion RAPCEA

Experți FAO acordă asistență în procesul de pregătire pentru recensământul general agricol

În perioada 7-17 septembrie curent, în Republica Moldova, se află într-o vizită de lucru experții Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO): Srivastava Mukesh, Salar Tayyib și Ilie Dumitrescu. Programul de lucru al misiunii are ca obiectiv abordarea tematicii pregătirii către recensământul general agricol (RGA) în Republica Moldova.

Agenda de lucru a misiunii experților FAO este focusată pe asistența acordată Republicii Moldova în vederea asigurării compatibilității datelor RGA la nivel internațional, atât cu țările membre ale FAO, cât și în special cu cele ale Uniunii Europene.

Misiunea FAO a avut deja o întrevedere cu Ion Perju, viceministru al Agriculturii și Industriei Alimentare, în cadrul căreia au fost abordate aspecte privind realizarea lucrărilor preparatorii către recensământul general agricol. În perioada aflării lor la Chișinău, experții FAO de asemenea vor avea întrevederi cu reprezentanții Oficiului Agenției Suedeze pentru Dezvoltare Internațională (SIDA) în

Moldova, experții Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Agenția Relații Funciare și Cadastru etc.

În scopul accentuării importanței discuțiilor actuale purtate cu experții FAO, remarcăm că, în Republica Moldova, o acțiune de asemenea amploare, ca recensământul general agricol, încă n-a fost efectuată. Însă, practica mondială demonstrează, precum și conform recomandărilor FAO, că aceasta este o măsură absolut necesară pentru evaluarea situației în agricultură. RGA permite obținerea datelor relevante atât la nivel național, cât și cel regional. Ține de menționat că în Moldova, până în prezent, se efectuau doar recensăminte specializate în agricultură: a suprafețelor însămânțate (ultimul a fost efectuat în anul 1985), animalelor (anul 1992), plantațiilor multianuale (anul 1994).

Datele colectate în procesul recensământului vor servi autorităților publice centrale pentru fundamentarea elaborării deciziilor în monitorizarea și evaluarea politicilor naționale în domeniul agroalimentar și a dezvoltării rurale, precum și autorităților publice locale la luarea deciziilor importante pentru deservirea localităților sătești, asigurarea securității alimentare a populației, atragerea investițiilor străine pentru dezvoltarea sectorului agrar, infrastructurii sătești, etc.

Realizarea RGA în Republica Moldova se încadrează în Programul FAO pentru Recensământul Mondial Agricol – runda 2010.

Lucrările agricole de toamnă se desfășoară lent

Conform datelor operative, la data de 11 septembrie curent, aratul de toamnă s-a efectuat pe o suprafață de 117,8 mii ha, constituind doar 14 la sută din suprafața preconizată.

volumul global fiind de 113,9 mii tone.

La 11 septembrie era recoltată 78 la sută din suprafața preconizată de porumb-siloz, obținându-se un volum global de 74,4 mii tone.

În toamna anului curent, din cauza condițiilor climaterice nefavorabile (lipsa de precipitații) semănatul rapiței s-a tergiversat foarte mult. Practic, termenele optime de însămânțare a acestei culturi au expirat. La moment, sunt însămânțate doar 15,6 mii ha sau cca 26,5 la sută din suprafața preconizată.

Semănatul grâului de toamnă s-a efectuat pe o suprafață de 510 ha din suprafața preconizată de 308,8 mii ha. Însămânțarea suprafețelor continuă.

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare recomandă direcțiilor agricole raionale să întreprindă toate măsurile necesare pentru efectuarea lucrărilor de toamnă în termene optime și calitative.

Din lipsa de precipitații, foarte lent se desfășoară aratul de toamnă în raioanele Cahul, Hâncești, Ialoveni, Leova, Telenești, fiind la moment arate numai 2-5 la sută din suprafețe. Raioanele Cantemir, Călărași, Nisporeni, Strășeni, până la data de referință, încă nu au început efectuarea arăturii.

Pentru semănatul culturilor de toamnă sunt pregătite 262,8 mii ha sau cca 59 la sută din necesar, ritmul lucrărilor fiind mai mare decât în anul 2008. Mai bine se desfășoară pregătirea solului pentru semănatul culturilor de toamnă în raioanele: Fălești – 83 la sută, Râșcani – 79, Dondușeni – 77, Cimișlia – 75, Ocnița – 74 la sută.

La moment, se desfășoară recoltarea culturilor de grupa a II-a. Din suprafața totală de 285,8 mii ha de porumb-boabe s-au recolat 23,6 mii ha, productivitatea medie la 1 ha constituind cca 29,7 q/ha, obținându-se un volum global de 70,3 mii tone.

Floarea-soarelui s-a recolat pe o suprafață de 82,6 mii ha sau 38 la sută din suprafața preconizată,

Produse agricole ecologice vor putea fi cumpărate în piețe agricole și supermarketuri

Produsele agricole ecologice vor putea fi cumpărate în rețelele de supermarketuri, precum și în secții specializate din piețele agricole din țară. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a anunțat că a desfășurat o serie de acțiuni, inclusiv întrevederi cu producători de produse ecologice și reprezentanți ai rețelelor de supermarketuri, pentru a facilita accesul consumatorilor la aceste produse.

Astfel, mai mulți producători de fructe, legume, precum și produse de origine animalieră organice au obținut deja permisiunea și loc de comercializare în piețele agricole din Ștefan Vodă, Olănești, Ocnița, Ciadâr-Lunga etc. Potrivit datelor Minis-

terului, din cauză că internă de produse ecologice este în formare, 95% din produsele ecologice de origine vegetală (cereale, oleaginoase și proteice, fructe de pădure, plante medicinale) sunt exportate pe piețele din Germania, Elveția, Olanda și Marea Britanie, unde cererea este în creștere. Astfel, volumul exportului a crescut la 31285 t față de 25500 t (2005). Totodată, au fost discutate condițiile de livrare și achiziționare a produselor pentru o serie de rețele de supermarketuri, cu prezentarea mostrelor. În prezent, 168 de agenți economici practică agricultura organică (ecologică), iar suprafața agricolă încadrată în sistemul agroalimentar ecologic este de cca. 32000 ha.

O întreprindere de stat, subordonată MAIA, va fi lichidată

Guvernul în exercițiu a decis lichidarea Direcției Generale Cercetare, Învățământ și Formare Profesională. Întreprinderea de stat a fost formată prin ordinul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA), în 1998, prin reorganizarea altor două direcții generale. În capitalul statutar au fost transmise bunuri materiale de 12,3 mii lei, inclusiv mijloace bănești de 0,4 mii lei. Direcția Generală Cercetare, Învățământ și Formare Profesională acorda servicii metodico - consultative și de marketing în activitatea instituțiilor subordonate ministerului. Curtea de Conturi a constatat, pe parcursul controalelor efectuate, că asemenea gen de activitate precum este „acordarea serviciilor metodico - consultative și marketing” este specifică autorității publice de profil, adică MAIA. Curtea de Conturi a formulat propunerea ca Ministerul Finanțelor, în comun cu MAIA, să analizeze oportunitatea activității acestei întreprinderi, deoarece întreținerea personalului se face din contul bugetului de stat. Deciziile Curții de Conturi datează cu 4 martie 2008 și 29 mai același an. Executarea acestora a întârziat cu mai bine de un an.

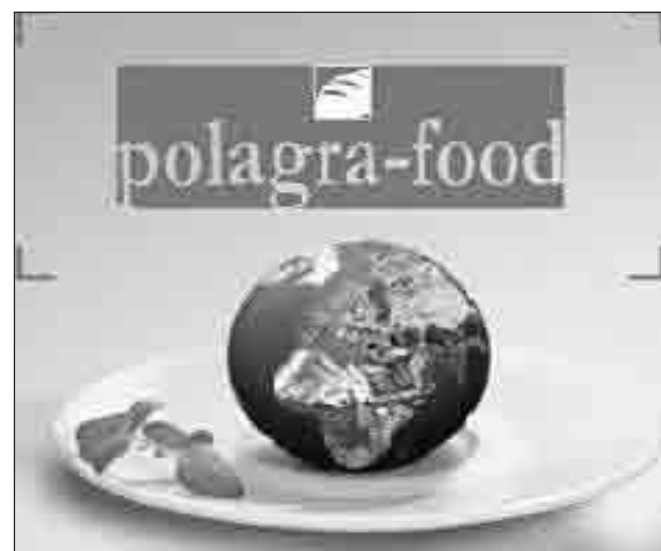
O delegație din Moldova participă la Târgul Internațional al Comerțului cu Produse Alimentare „Polagra-Food” din Poznan

O delegație a Republicii Moldova, compusă din oficiali ai Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și agenți economici participă, în perioada 14-17 septembrie, la Târgul Internațional al Comerțului cu Produse Alimentare „Polagra-Food”, care se desfășoară în orașul Poznan, Polonia. Delegația este condusă de Emilia Căinărean, șef al Direcției Relații Internaționale și Marketing al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

Acest Târg Internațional este unul din cele mai semnificative platforme de comunicare și promovare pentru industria alimentară din Europa Centrală și de Est, în cadrul căruia anul trecut au participat peste 45000 vizitatori și peste 400 expozanți din circa 40 țări. Târgul este divizat în 4 expoziții specializate: Produse Alimentare și Băuturi, Vin și Băuturi Tari, Echipament pentru Depozitare, Franchising. În anul curent, la standul național

al Republicii Moldova, pe o suprafață de cca 20 m pătrați, acordată gratuit de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale al Republicii Polone, își vor expune produsele sale (vinuri și băuturi tari, produse de cofetărie, ulei de floarea-soarelui, struguri, fructe uscate etc.), S.R.L. „LION-GRI”, S.A. „LEOVIN”, S.A. „BUCURIA”, S.R.L. „CEREALĂ PÎRÎTA”, F.P.C. „PODGORENI” S.R.L., S.R.L. „MONICOL”, Asociația Producătorilor și Exporta-

torilor Strugurilor de masă din Republica Moldova etc. În cadrul acestui eveniment va avea loc o întrevedere a delegației oficiale a Republicii Moldova cu conducerea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale al Republicii Polone în cadrul căreia vor fi abordate aspectele ce țin de colaborarea între ministerele de ramură, în particular, implementarea Planului de Acțiuni al cooperării moldo-polone în domeniul agriculturii, semnat la Chișinău, la 9 decembrie 2008. Totodată, la solicitarea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, vor fi organizate întrevederi bilaterale între agenții economici din Republica Moldova, participanți la expoziție cu potențiali cumpărători din Polonia.

În luna august

Majoritatea legumelor piețe angro au fost de

Castraveți și roșii

În luna august, vânzările de roșii și castraveți au decurs intensiv pe toate piețele monitorizate de către experții AGROinform. Cantitățile comercializate s-au micșorat puțin doar la mijlocul perioadei de referință. Acest lucru se datorează deficitului de castraveți, cauzat de secetă, care a compromis suprafețele cultivate. Cererea mică în combinație cu oferta generoasă din partea producătorilor autohtoni, au determinat micșorarea cantităților de comercializate de roșii. În majoritate, pe parcursul perioadei de monitorizare, producția expusă a fost de origine autohtonă, de calitate înaltă, preponderent cultivată în câmp deschis.

Recolta de castraveți în perioada de referință, fiind afectată de secetă, s-a dovedit a fi foarte mică, din care cauză pe unele piețe angro s-a resimțit un deficit de aceste legume. Însă, nici ce-

Tabelul 1. Evoluția prețurilor medii la castraveți în luna august 2009

CASTRAVEȚI								
Piața	Preț mediu angro, lei/kg						Abatere, %	
	J. 06.08.09	J. 13.08.09	J. 20.08.09	J. 27.08.09	iul. 2009	aug. 2009	aug./iul.	aug.2009/ aug.2008
Bălți	3,00	n/a	5,00	3,00	2,80	3,67	31,07	-8,25
Cahul	4,00	n/a	4,00	4,00	3,80	4,00	5,26	-49,24
Chișinău Albișoara	4,00	6,00	4,50	5,50	3,90	5,00	28,21	-53,48
Edineț	3,00	2,50	2,00	n/a	2,80	2,50	-10,71	-62,96
Ungheni	4,00	5,00	5,00	5,00	3,60	4,75	31,94	-9,52

Sursa: www.agravista.md * n/a - nu există valori

Tabelul 2. Evoluția prețurilor medii la roșiile de câmp în luna august 2009

ROȘII DE CÂMP								
Piața	Preț mediu angro, lei/kg						Abatere, %	
	J. 06.08.09	J. 13.08.09	J. 20.08.09	J. 27.08.09	iul. 2009	aug. 2009	aug./iul.	aug.2009/ aug.2008
Bălți	2,00	2,50	2,00	2,00	3,50	2,13	-39,14	-52,66
Cahul	1,50	2,50	3,00	3,00	n/a	2,33	n/a	-43,58
Chișinău Albișoara	n/a	2,00	2,80	2,00	n/a	2,27	n/a	-54,60
Edineț	2,50	2,00	2,00	n/a	3,00	2,17	-27,67	-21,09
Ungheni	3,50	n/a	2,50	n/a	2,75	3,00	9,09	-17,35

Sursa: www.agravista.md * n/a - nu există valori

Tabelul 3. Evoluția prețurilor medii la roșiile de seră în luna august 2009

ROȘII DE SERĂ								
Piața	Preț mediu angro, lei/kg						Abatere, %	
	J. 06.08.09	J. 13.08.09	J. 20.08.09	J. 27.08.09	iul. 2009	aug. 2009	aug./iul.	aug.2009/ aug.2008
Bălți	n/a	n/a	n/a	n/a	6,67	n/a	n/a	n/a
Cahul	4,00	4,00	4,00	4,00	5,00	4,00	-20,00	-13,60
Chișinău Albișoara	2,50	3,00	4,00	3,00	5,10	3,13	-38,63	-43,09
Edineț	3,00	n/a	n/a	n/a	5,13	3,00	-41,52	-40,00
Ungheni	n/a	2,50	n/a	2,00	6,50	2,25	-65,38	-50,00

Sursa: www.agravista.md * n/a - nu există valori

rerea nu a fost mare, ca să creeze o situație de criză la nivel de produs. Comercianții au reacționat imediat, acoperind nișa liberă cu producție de import.

Prețul mediu în perioada de monitorizare a înregistrat oscilații mari. În săptămână a doua a lunii august, pe piețele din Chișinău și Ungheni prețul mediu a fost în creștere cu 25% față de prima săptămână. La Chișinău prețul mediu a crescut de la 4,00 la 6,00 lei/kg, tot aici, în a doua săptămână a perioadei de referință, s-a atestat și prețul maxim (7,00 lei/kg). Prețul minim a fost înregistrat la piața angro din Edineț (1,00 leu/kg pe parcursul întregii luni). Doar la Edineț castraveții s-au ieftinit, în comparația cu luna iulie.

Față de aceeași perioadă a anului trecut, prețul mediu la castraveți s-a micșorat cu 9-63%, în dependență de piață. Operatorii de pe piață afirmă, că motivul ieftinirii este efectul crizei economice, care a redus capacitatea de cumpărare a consumatorilor.

Roșiile de câmp se comercializează în cantități mai mari decât cele de seră și la un preț mai mic cu circa 1-2 lei/kg. Acest lucru este datorat ofertei mai mari, dar și aspectului mai competitiv al legumelor de seră.

La piața angro din Ungheni s-a înregistrat cel mai mare și cel mai mic preț de comercializare a roșiilor de câmp, valoarea alcătuind 1,00 leu/kg și, respectiv, 4,00 lei/kg. Prețul mediu în perioada de referință a crescut doar la piața angro din Ungheni, cu circa 9%, dar la piețele din Bălți și Edineț s-a micșorat cu 39% și, respectiv, 27%. Față de aceeași perioadă a anului precedent, prețul mediu a scăzut cu circa 17-54% în dependență de piață.

În perioada apropiată, din cauza micșorării ofertelor și creșterii, în același timp, a cererii în perioada fabricării conservelor, roșiile ar putea să se scumpească.

Cele mai mari prețuri angro la ardei dulce și vinete au fost înregistrate la Ungheni

Luna august a fost caracterizată de oferta în creștere de ardei dulce și vinete, ceea ce a determinat și o ieftinire considerabilă a acestor legume. Astfel, ardeiul s-a ieftinit, în funcție de piață, cu 25,5-42%.

În perioada de referință, cel mai mic preț pentru acest produs a fost înregistrat în data de 6 august la Chișinău (5,00 lei/kg). Recordul pentru cel mai scump ardei, înregistrat la sfârșitul lunii august, aparține pieței din Ungheni - 10,00 lei/kg.

Față de perioada similară a anului trecut, pe piețele din Bălți, Edineț și Ungheni prețurile au suferit o micșorare nesemnificativă, excepție fiind piețele din Chișinău și Cahul, unde ardeiul s-a ieftinit cu 28,9% și, corespunzător, 20%.

Vinetele au fost comercializate atât de producători, cât și de intermediari pe toate piețele analizate în decursul întregii perioade de referință. Pe piețele din țară predomină producția autohtonă. Prețul minim de comercializare al vinetelor a fost înregistrat la începutul lunii, pe piețele agricole din Bălți și Edineț (2,00 lei/kg), iar cel maxim - pe piața angro din Ungheni (6,00 lei/kg). Comparativ cu luna iulie, prețurile au fost în descreștere pe majoritatea piețelor, dat fiind faptul că ofertele au cres-

Tabelul 4. Evoluția prețurilor medii la ardeii dulci în luna august 2009

ARDEI DULCI								
Piața	Preț mediu angro, lei/kg						Abatere, %	
	J. 06.08.09	J. 13.08.09	J. 20.08.09	J. 27.08.09	iul. 2009	aug. 2009	aug./iul.	aug.2009/ aug.2008
Bălți	7,00	8,50	8,50	8,50	11,20	8,10	-27,68	-8,40
Cahul	8,00	8,00	8,50	7,50	13,80	8,00	-42,03	-20,00
Chișinău Albișoara	6,00	8,00	8,00	7,50	12,30	7,40	-39,84	-28,90
Edineț	8,00	6,50	6,50	n/a	11,80	7,00	-40,68	-6,70
Ungheni	8,00	9,00	9,00	9,00	13,60	8,80	-35,29	-7,90

Sursa: www.agravista.md * n/a - nu există valori

Tabelul 5. Evoluția prețurilor medii la vinete în luna august 2009

VINETE								
Piața	Preț mediu angro, lei/kg						Abatere, %	
	J. 06.08.09	J. 13.08.09	J. 20.08.09	J. 27.08.09	iul. 2009	aug. 2009	aug./iul.	aug.2009/ aug.2008
Bălți	3,50	4,00	4,00	4,00	9,50	3,90	-58,95	-26,20
Cahul	2,50	5,00	3,80	4,00	9,70	3,80	-60,82	-19,50
Chișinău Albișoara	3,50	3,50	3,50	3,50	10,80	3,50	-67,59	-19,90
Edineț	2,00	2,50	3,00	n/a	5,80	2,50	-56,90	-14,70
Ungheni	4,50	5,00	5,00	5,00	9,80	4,90	-50,00	14,70

Sursa: www.agravista.md * n/a - nu există valori

comercializate în producție autohtonă

cut, iar pe piețe marfa este comercializată tot mai mult de către producătorii autohtoni.

Față de luna august a anului trecut, ardeiul s-a ieftinit, în majoritatea piețelor monitorizate, cu 14,7-26,2%. La piața din Ungheni prețul a crescut cu 14,7% din cauza ofertei mai mici de legume. Pentru lunile de toamnă este prognozată o creștere considerabilă a cantităților de ardei dulce și vinete, factori care vor condiționa continuarea ieftinirii acestor legume.

Oferta de varză este modestă din cauza recoltei slabe și a suprafețelor mici de cultivare

Potrivit studiilor efectuate de experții AGROinform, și în august varza nu și-a pierdut poziția în calitate de produs activ comercializat pe toate piețele angro. Cele mai mari cantități au fost comercializate în primele două decade ale lunii. Spre sfârșitul lunii, cantitățile de varză s-au micșorat,

fapt explicat prin reducerea terenurilor cultivate cu varză în anul curent. În august a crescut și oferta de conopidă de producție autohtonă, preponderent expusă la piețele din Chișinău și Bălți.

Cantitățile de varză roșie de asemenea sunt în creștere, dar comercializări au avut loc numai la piața din Chișinău și Bălți. Varza de pechin constant a fost comercializată numai la piața din Chișinău. Cererea pentru aceste produse este mică.

În perioada de referință, cu excepția pieței din Cahul, pe toate piețele monitorizate varza s-a scumpit. Cel mai mic preț, 2,50 lei/kg, a fost înregistrat în prima decadă a lunii august la Bălți și Chișinău și în a doua decadă a lunii la piața din Edineț. Cel mai mare preț, 6,00 lei/kg, a fost semnalat în data 13 august la Cahul și 20 august la Bălți. Cele mai mari cantități de varză s-au comercializat la prețul de 3,00-3,50 lei/kg.

În comparație cu luna precedentă, varza s-a scumpit cu până la 66,67%, lider în scumpiri fiind Cahulul și Ungheni. În același timp, în comparație cu august 2008, prețurile medii de comercializare a varzei au crescut de aproximativ 3 ori. Acest efect se datorează micșorării considerabile în acest an a terenurilor cultivate cu varză, iar condițiile climatice au favorizat obținerea în 2008 a unor recolte mai mari. Toate acestea au determinat anul trecut o suprasaturare a pieței și, ca urmare, o ieftinire considerabilă a varzei.

Experții estimează că, în septembrie, cererea și oferta de varză va rămâne la nivelul lunii august. Iar pentru a doua jumătate a lunii curente sunt așteptate intensificări a ritmului de comercializare a acestui produs. La nivelul lunii august este estimat și prețul la varză în luna septembrie.

Tabelul 6. Evoluția prețurilor medii angro la varză în luna august 2009

VARZA ALBĂ								
Piața	Preț mediu angro, lei/kg						Abatere, %	
	J. 06.08.09	J. 13.08.09	J. 20.08.09	J. 27.08.09	iul. 2009	aug. 2009		
							aug./ iul.	aug.2009/ aug.2008
Bălți	3,00	3,00	3,50	4,30	2,50	3,45	38,00	62,73
Cahul	3,50	5,00	5,00	4,00	2,82	4,37	54,96	157,05
Chișinău Albișoara	3,00	3,50	3,50	4,20	2,46	3,55	44,31	216,96
Edineț	3,00	2,50	3,00	4,00	2,00	3,12	56,00	212,00
Ungheni	3,50	5,00	5,00	5,00	2,80	4,62	65,00	147,05

Sursa: www.agravista.md * n/a - nu există valori

Tabelul 7. Evoluția prețurilor medii la cartofi în luna august 2009

CARTOFI								
Piața	Preț mediu angro, lei/kg						Abatere, %	
	J. 06.08.09	J. 13.08.09	J. 20.08.09	J. 27.08.09	iul. 2009	aug. 2009		
							aug./ iul.	aug.2009/ aug.2008
Bălți	3,50	3,50	3,00	n/a	4,60	3,33	-27,61	-33,40
Cahul	4,00	4,00	4,00	4,00	4,20	4,00	-4,76	11,73
Chișinău Albișoara	5,00	3,30	4,00	3,50	5,26	3,95	-24,90	5,33
Edineț	3,50	3,00	2,80	2,80	4,60	3,03	-34,13	-24,25
Ungheni	4,50	3,50	4,00	3,50	5,60	3,88	-30,71	-22,40

Sursa: www.agravista.md * n/a - nu există valori

Cartofii de import sunt mai ieftini

Sortimentul bogat de legume de pe piețele agricole face cartoful mai puțin evidențiat, totuși acesta rămâne și în continuare unul din cele mai comercializate produse. Și în luna august, piețele angro au oferit cantități mari de cartofi, preponderent producție locală, cea de import deținând o cotă foarte mică. Cartofii de import au apărut pe piață mai ales spre finele lunii august și au fost de origine poloneză.

Cele mai mari cantități de cartofi au fost comercializate, deja tradițional, pe piețele din Chișinău și Bălți. În august, cartofii s-au ieftinit, datorită ofertei care a depășit considerabil cererea. Tradițional, în regiunile de nord ale țării cartofii sunt cultivați în cantități mai mari, ceea ce a determi-

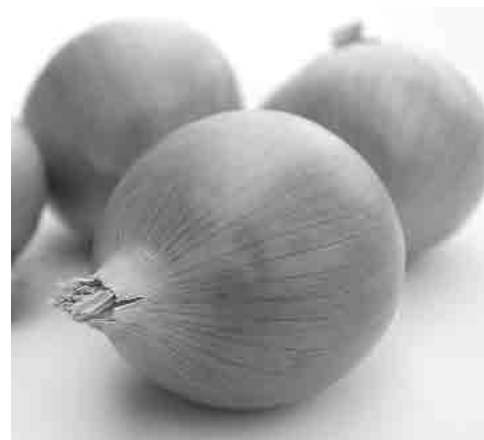
nat un preț mai mic pe piețele angro din nord.

În perioada de referință oscilațiile prețurilor au fost mai mici comparativ cu perioada precedentă. Dacă la începutul perioadei prețul mediu a fost de 5,00 lei/kg în Chișinău și 4,50 lei/kg la Ungheni, apoi spre sfârșitul perioadei prețul s-a stabilit la nivelul de 3,50 lei/kg pe ambele piețe. Cele mai stabile prețuri au fost înregistrate la piața din Cahul (4,00 lei/kg). La Edineț și Bălți, spre sfârșitul perioadei au fost înregistrate cele mai mici prețuri de 2,80 lei/kg și 3,00 lei/kg.

Totuși, comparativ cu Polonia, prețurile la cartofi pe piețele angro din Moldova sunt de circa 2 ori mai mari. În Polonia, în perioada de referință, prețul unui kilogram de cartofi a variat între 1,80 și 2,00 lei/kg. Potrivit experților AGROinform, prețul la cartofi poate să se stabilizeze la nivelul actual anume datorită producției de import, care este mai scumpă aproximativ cu 1,00 lei/kg decât cea autohtonă, dar și ca urmare a efectelor secetei, care a diminuat recolta de cartofi la producătorii autohtoni.

Ceapă

În luna august, pe majoritatea piețelor monitorizate de experții AGROinform, ceapa a fost expusă în vânzare în cantități mari, excepție au fost piațele din Ungheni și Cahul, unde oferta a fost medie. Ceapa galbenă a fost comercializată pe piețe zilnic, cu excepția pieței din Edineț, unde la data de 27 august a lipsit din comercializare. Toată producția a fost de origine autohtonă, fiind propusă

spre vânzare atât de producători agricoli locali cât și de intermediari. Cea mai generoasă a fost oferta de ceapă de soiul Stuttgart.

Preponderent ceapa galbenă este comercializată în plase a câte 25-40 kg. Potrivit comentariilor intermediarilor/producătorilor cererea din partea consumatorului pentru acest produs a fost mică, ceea ce a determinat ieftinirea cepei.

Lider după volumele de comercializare a cepei în luna august au fost piețele din Chișinău și Bălți, datorită puterii de cumpărare mai mare a consumatorilor. Comparativ cu luna precedentă, ceapa galbenă s-a ieftinit, în medie, cu 15,44% - 30,56%. A fost atestată și o ieftinire în comparație cu perioada similară a anului trecut - cu până la 33,4%. La piața din Chișinău prețul mediu a rămas aproape neschimbat.

În perioada analizată prețul maxim (5,00 lei/kg) a fost înregistrat pe piețele din Ungheni și Chișinău, iar cel minimal (2,00 lei/kg) a fost înregistrat la piața din Edineț.

Experți ai Federației Naționale a Agricultorilor din Moldova AGROinform monitorizează în permanență evoluția prețurilor la fructe și legume la cinci piețe angro din țară (Cahul, Chișinău, Ungheni, Bălți, Edineț)

Maria CERVATIUC, AGROinform

Tabelul 8. Evoluția prețurilor medii la ceapa galbenă în luna august 2009

CEAPĂ GALBENĂ								
Piața	Preț mediu angro, lei/kg						Abatere, %	
	J. 06.08.09	J. 13.08.09	J. 20.08.09	J. 27.08.09	iul. 2009	aug. 2009		
							aug./ iul.	aug.2009/ aug.2008
Bălți	4,00	3,00	3,00	3,00	3,90	3,25	-16,67	-33,40
Cahul	3,50	3,00	2,50	2,50	3,40	2,88	-15,29	-11,54
Chișinău Albișoara	4,00	4,00	4,00	3,00	5,04	3,75	-25,60	3,31
Edineț	2,00	2,50	3,00	n/a	3,60	2,50	-30,56	-20,13
Ungheni	4,00	5,00	4,00	3,50	5,00	4,13	-17,40	-17,50

Sursa: www.agravista.md * n/a - nu există valori

Produse de uz fitosanitar noi

Protecția plantelor este un element tehnologic esențial important în agricultura Republicii Moldova, țară preponderent agrară. Annual, în lipsa efectuării măsurilor de protecție a culturilor agricole, fermierii suportă pierderi enorme. În scopul obținerii unor recolte stabile, bogate, calitative și competitive de produse agricole sunt aplicate un șir de procedee și mijloace de protecție a plantelor, de combatere integrată a dăunătorilor, bolilor și burienilor prin utilizarea științific argumentată a produselor de uz fitosanitar.

Prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 897 din 8 decembrie 1994, pe lângă Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a fost creat Centrul de Stat pentru Atestarea și Omologarea

- Produselor de Uz Fitosanitar și al Fertilizanților cu Consiliul Republican pentru Aprobarea Produselor de Uz Fitosanitar și al Fertilizanților cu sarcinile principale:
- organizarea și efectuarea încercării-testării de stat a produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților noi la instituțiile științifice respective;
 - efectuarea înregistrării și reînregistrării produselor cu eliberarea certificatelor de omologare;
 - formarea unui sortiment nou și eficient de produse de uz fitosanitar și fertilizanți;
 - pregătirea și publicarea Registrului de stat al produselor

de uz fitosanitar și a fertilizanților, permise pentru utilizare în Republica Moldova, precum și suplimentele la acesta.

Testarea de Stat este baza înregistrării (omologării) de Stat a acestor produse în Republica Moldova. Testarea de Stat are drept scop stabilirea eficacității biologice, gradului de toxicitate, măsurile sanitare - igienice precum și a procedeeleor de protecție a mediului înconjurător, a produselor folosite, cu garanția eficacității lor biologice înalte, siguranței pentru sănătatea omului și mediului înconjurător. Pentru testarea de Stat sunt acceptate produsele, care asigură recolte suficiente a culturilor agricole, de o înaltă calitate și cu riscul minim pentru om și mediul înconjurător.

Grâu						
Denumirea comercială, forma preparativă, substanța activă, firma producătoare, țara, numărul și data înregistrării, grupa de toxicitate	Norma de consum a preparatului (l/ha, kg/ha, l/t, kg/t)	Organismul nociv		Modul, perioada și limitele de utilizare	Termenul ultimului tratament până la recoltare (Num. maximal de tratamente)	Termenul de ieșire în câmp pentru efectuarea lucrărilor manuale (mecanizate)
		Denumirea științifică	Denumirea populară			
1	2	4	5	6	7	8
ERBICIDE						
Dical-2,4 D SL (2,4-D sare de demitil amină, 720 g/l) „Willo-wood Limited”, Hong Kong 03-0530 18.03.2009 III/IV	0,8		Buruieni dicotiledonate anuale	Prin stropirea semănătorilor în faza de înfrățire a culturii	30 (1)	7 (3)
	1,25		Buruieni dicotiledonate anuale și perene		- (1)	7 (3)
*Lancelot 450 WG (aminopiraliđ, 300 g/kg + florasulam, 150 g/kg) “Dow Agro Sciences”, Austria 03-0503 18.02.2009 IV/-	30-33 g/ha	-	Buruieni dicotiledonate anuale și pe-rene	Prin stropire primăvara în faza de înfrățire pînă la formarea internodului al II –lea (inclusiv)	- (1)	7 (3)
FUNGICIDE						
Soligor 425 EC (protioconazol, 53 + spiroxamin, 224 + tebu-conazol, 148) g/l “Bayer Crop Science AG”, Germania 02-0523 18.03.2009 IV/III	0,5-0,7	Puccinia recondita, Erysiphe graminis, Septoria tritici	Rugina brună, făinare, septorioză	Prin stropire în perioada de vegetație	30 (2)	7 (3)
PRODUSE PENTRU TRATAREA MATERIALULUI SEMINCER CU ACȚIUNE FUNGICIDĂ						
*Ranazol, FS (tebuconazol, 60 g/l) “Nertus Ltd”, Ucraina 04-2-0554 22.04. 2009 IV/-	0,4-0,5	Fusarium spp., Helminthos-porium spp., Cladosporium herbarum	Mucegaiul semințelor, putrezirea fuzariană, helmintosporioza rădăcinilor, înnegrirea spicelor	Tratarea semințelor	- (1)	- (-)
PRODUSE PENTRU TRATAREA MATERIALULUI SEMINCER CU ACȚIUNE FUNGICIDĂ						
Biscaya 240 OD (240 g/l) “Bayer Crop Science AG”, Germania 01-0398 22.04.2009 III/III	0,2-0,3	Eurygaster integriceps, Ha-plotrips tritici	Ploșnița asiatică a cerealelor, tripsul grâului	Prin stropire în perioada de vegetație	50 (1)	7 (3)
Cyclor 550 EC (clorpirifos, 500 + cipermetrin, 50) g/l „Willo-wood Limited”, Hong Kong 01-0546 22.04.2009 III/I	1,0	Zabrus tenebrioides	Gândacul ghebos al cerealelor	Prin stropirea plantulelor toamna sau primăvara, până la sfârșitul fazei de înfrățire	60 (1)	7 (3)
Pychlorex 480 EC (clorpirifos, 480 g/l) “Agriphar S.A.”, Belgia 01-0534 18.03.2009 -II	1,2-1,5	Schizaphis graminum, Ha-plotrips tritici, Eurygaster integriceps	Păduchele verde al cerealelor, tripsul grâului, ploșnița asiatică a cerealelor	Prin stropire în perioada de vegetație	40 (1)	10 (4)
Tanrek, VRC (imidacloprid, 200 g/l) ZAO “Firma Avgust”, Rusia 01-0264 18.02.2009 III/I	0,2-0,25	Zabrus tenebrioides (larve de vîrsta I și II-a)	Gândacul ghebos al cerealelor	Prin stropirea semănăturilor toamna sau primăvara devreme	- (1)	3 (1)
	0,15	Haplothrips tritici, Eurygas-ter integriceps, Aphididae	Tripsul grîului, ploșnița asiatică a ce-realelor, păduchi	Prin stropire în perioada de vegetație	20 (1-2)	
RODENTICIDE						
Klerat, 0,05 g (brodifacum, 0,05 g/kg) „Syngenta”, Elveția 07-0080 03.12.2008 I	Până la 3 kg/ha, 5 g/vizuină	Microtus avales, Apodemus agrarius	Șoareci de câmp	Repartizarea în vizuini sau alte ascunzișuri ale rozătoarelor, unde nu au acces alte animale cu sânge cald. Repartizarea se efectuează cu do-zatoare speciale la densitatea populațiilor de la 10-20 până la 600 vizuini/ha cu intervalul dintre repartizări de 16 zile, dar nu mai mult de 2 re-partizări pe sezon.	- (1-2)	- (-)
REGULATORI DE CREȘTERE						
Nano-Gro TM (concentrația 0,000000001 M Sulfat de Fe, Co, Al, Mg, Mn, Ni, Ag (10-9)) “Agro Nanotechnology Corp.”, SUA 06-0428 22.04.2009	24 – 30 gra-nule/10 l apă		Stimulator de creștere	Tratarea semințelor	- (1)	- (-)
FERTILIZANȚI						
Denumirea comercială, firma producătoare, țara, numărul și data înregistrării	Compoziția chimică, %		Norma de consum a preparatului (l/ha, kg/ha)	Modul, perioada și limitele de utilizare		Numărul maximal de tratamente
Wuxal, suspensie “Aglucon GmbH&Co.Kg”, Germania, “Unifer”, Ucraina F – 019 18.02.2009	Macroelemente: N(azot) – 7,5-30,0% , P ₂ O ₅ – 13,5 – 24,0% K ₂ O – 15,0 – 32,0%, MgO – 3,0 - 4,5% CaO – 24,0%, Microelemente: B – 0,03-9,5%, Cu – 0,064-0,75 % Zn – 0,032-1,5%, Fe 0,08-1,6%, Mn – 0,0675-2,25%, Mo – 0.0013-0,015 S – 5,6-7,8%		Wuxal Microplant – 1,0 L/ha	Două tratamente: I – în faza de înfrățire; II – ieșirea în pai.		2

Înregistrate în Republica Moldova

Orz

Denumirea comercială, forma preparativă, substanța activă, firma producătoare, țara, numărul și data înregistrării, grupa de toxicitate	Norma de consum a preparatului (l/ha, kg/ha, l/t, kg/t)	Organismul nociv		Modul, perioada și limitele de utilizare	Termenul ultimului tratament până la recoltare (Num. maximal de tratamente)	Termenul de ieșire în câmp pentru efectuarea lucrărilor manuale (mecanizate)
		Denumirea științifică	Denumirea populară			
1	2	4	5	6	7	8
ERBICIDE						
*Lancelot 450 WG (aminopiralid, 300 g/kg + florasulam, 150 g/kg) “Dow Agro Sciences”, Austria 03-0503 18.02.2009 IV/-	30-33 g/ha	-	Buruieni dicotiledonate anuale și perene	Prin stropire primăvara în faza de înfrățire până la formarea internodului al II –lea (inclusiv)	- (1)	7 (3)
FUNGICIDE						
Soligor 425 EC (protioconazol, 53 + spiroxamin, 224 + tebuconazol, 148) g/l “Bayer Crop Science AG”, Germania 02-0523 18.03.2009 IV/III	0,5-0,7	Puccinia recondita,Erysiphe graminis, Septoria tritici	Rugina brună, făinare, septorioză	Prin stropire în perioada de vegetație	30 (2)	7 (3)
PRODUSE PENTRU TRATAREA MATERIALULUI SEMINCER CU ACȚIUNE FUNGICIDĂ						
*Ranazol, FS (tebuconazol, 60 g/l) “Nertus Ltd”, Ucraina 04-2-0554 22.04. 2009 IV/-	0,4-0,5	Fusarium spp., Helminthosporium spp., Cladosporium herbarum	Mucegaiul semințelor, putrezirea fuzariană, helmintosporioza rădăcinilor, înegrirea spicelor	Tratarea semințelor	- (1)	- (-)
FERTILIZANȚI						
Denumirea comercială, firma producătoare, țara, numărul și data înregistrării	Compoziția chimică, %		Norma de consum a preparatului (l/ha, kg/ha)	Modul, perioada și limitele de utilizare		Numărul maximal de tratamente
Nutrivant Plus “Fertilizers @Chemicals”, Israel F – 016 18.02.2009	NPK (6-23-35) + 1MgO + 0,1B + 0,2Mn + 0,2Zn + 0,2Cu + 0,05Fe + 0,002Mo + Fertivant		2,0 + 2,0	Două tratamente în perioada de vegetație: I-ul – în faza de înfrățire; al II-lea – ieșirea în pai.		2

Cartof

Denumirea comercială, forma preparativă, substanța activă, firma producătoare, țara, numărul și data înregistrării, grupa de toxicitate	Norma de consum a preparatului (l/ha, kg/ha, l/t, kg/t)	Organismul nociv		Modul, perioada și limitele de utilizare	Termenul ultimului tratament până la recoltare (Num. maximal de tratamente)	Termenul de ieșire în câmp pentru efectuarea lucrărilor manuale (mecanizate)
		Denumirea științifică	Denumirea populară			
1	2	4	5	6	7	8
FUNGICIDE Fenamidon + propamocarb hidroclorură						
Consento 450 SC (fenamidon, 75 + propamo-carb hidroclorură, 375) g/l “Bayer Crop Sciences AG”, Germania 02-0551 22.04. 2009 IV/IV	2,0	Phytophthora infestans, Alternaria porri	Mana cartofului, alternarioză	Prin stropire în perioada de vegetație	14 (2-3)	7 (3)
INSECTICIDE						
Tanrek, VRC (imidacloprid, 200 g/l) ZAO “Firma Avgust”, Rusia 01-0264 18.02.2009 III/I	0,25-0,3	Leptinotarsa decemlineata	Gîndacul din Colorado	Prin stropire în perioada de vegetație	20 (2)	3 (1)
Zenit 200 SL (imidacloprid, 200 g/l) „Sunrise Chemical Ltd”, China 01-0521 18.03.2009 III/I	0,25-0,3	Leptinotarsa decemlineata	Gîndacul din Colorado	Prin stropire în perioada de vegetație	30 (2)	7 (3)
FERTILIZANȚI						
Denumirea comercială, firma producătoare, țara, numărul și data înregistrării	Compoziția chimică, %		Norma de consum a preparatului (l/ha, kg/ha)	Modul, perioada și limitele de utilizare		Numărul maximal de tratamente
Azosol, Adob “ADOB”, Polonia F-015 18.02.2009	Azosol 36 Extra, N-36,3 %, MgO- 4,5%, B - 0,027%, Cu – 0,27%, Fe – 0,027% Mn –1,35%, Mo –0,00067, Zn –0,013% Adob Mn, Mn –15,3%		Azosol 36 Extra (10,0 L/ha) + Adob Mn (3,0 L/ha)	Un tratament înainte de înflorire		1
Nutrivant Plus “Fertilizers @Chemicals”, Israel F – 016 18.02.2009	NPK (0-43-28) + 2,0MgO + 0,5B + 1,6S + 0,2Mn + 0,2Zn		3,0 + 3,0	Două tratamente în perioada de vegetație: I-ul – în faza de 8-10 frunze a culturii; al II-lea – la sfîrșitul înfloririi (cu 30-40 zile pînă la recoltare).		2
Rocket “Lemagro NV”, Belgia F – 017 18.02.2009	NPK 6-40-0 + 2Fe + 2Zn		40 kg/ha	Prin aplicare locală sau în benzi odată cu săditul tubercuilor		1
Yeald Plus® “Crompton (Uniroyal Chemical) Registration Ltd”, Marea Britanie F – 018 18.02.2009	N –6%, Zn – 5%, Adjuvant – 4% K ₂ O – 1%, B – 0,03% Helatî de Cu – 0,25% Helatî de Fe – 0,25% Mn - 0,25% Mo – 0,001%		1,2- 1,5	Un tratament foliar în faza de 9-10 frunze –începutul formării inflorescențelor.		1

Cercurile de studiu oferă fermierilor posibilitatea de a studia teme de interes, în baza experienței proprii

Conceptul cercului de studiu (CS) sau cercului pentru studierea anumitor subiecte este o metodologie de mare popularitate care se datorează caracterului și aplicării acesteia. Aspectele cele mai importante și, eventual, cele mai interesante, care cer a fi remarcate în cazul cercurilor de studiu constau în faptul că fiecare decide benevol participarea sa la acestea și că aceștia își încurajează membrii să le frecventeze des.

În anul 2008 a fost lansată în premieră ideea de a organiza mini-loturi demonstraționale ale cazurilor de succes, realizate de către membrii CS. 15 fermieri au venit cu inițiativa de a organiza aceste activități pe terenurile proprii, primind asistență din partea organizațiilor regionale AGROinform și a specialiștilor în domeniu

Activitățile în cadrul cercului reprezintă un proces dinamic bazat pe experiența membrilor acestuia, abilitățile conducătorului cercului și pe calitatea materialului didactic. Acest proces este o metodă de instruire pedagogică unică. Fiind, prin esența sa, opus instruirii tradiționale, bazate pe modelul ierarhic în care profesorul răspândește cunoștințe de sus în jos, instruirea în cerc presupune interacțiune în care fiecare membrul își aduce aportul.

Metoda de studiu prin intermediul cercurilor de studiu a fost aplicată pentru prima dată din 2005 în R. Moldova de către Federația Națională a Agricultorilor din Moldova AGROinform. Această metodă a adus în cadrul comunităților rurale un element absolut nou în formarea cadrului de transfer de cunoștințe și abilități pentru adulți.

Programul „Dezvoltarea Comunităților Rurale prin facilitarea transferului de cunoștințe”, implementat în R. Moldova în perioada 2005-2009 de către Federația AGROinform, are drept scop dezvoltarea abilităților fermierilor de a participa cu propriile forțe la procesul de construire a unei societăți a bunăstării în spațiul rural, aplicând metoda de studiu. Această metodă se aplică în cadrul școlilor de iarnă organizate pentru fermieri, dar și pentru femeile antreprenori și este susținută financiar de Centrul Cooperativelor din Suedia (SCC).

Actualmente în cadrul Federației Naționale AGROinform funcționează 40 CS, dintre care 30 sunt formate de fermieri și 10 CS sunt formate de către femeile-lider din localitățile rurale. Activitățile din cadrul CS sunt susținute de către 13 Organizații Regionale din rețeaua AGROinform din toate regiunile țării. În decurs de patru ani, fermierii

au acumulat cunoștințe sistematice, abilități noi și aptitudini prin transferul de informație și experiențe și implicarea lor directă la identificarea temelor de studiu, organizarea și participarea la ședințele de studiu. Pe durata proiectului au fost elaborate materiale de studiu pentru diferite subiecte, cu abordări mai specifice în dependență de solicitări, regiuni, grup. Generalizând tendința comună a acestor subiecte, ele au fost orientate la cele mai solicitate informații de către producătorii agricoli din R. Moldova și anume: (1) dezvoltarea afacerilor în viticultură; (2) înființarea plantațiilor pomicole (în special, soiuri noi); (3) producerea legumelor în sere și câmp deschis; (4) noțiuni de bază ale cadrului legal pentru agricultură (aspecte funciare, arendă, asigurare, vânzare); (5) marketingul produselor agricole; (6) planificarea afacerilor.

Pe parcursul a trei ani de implementare, au fost lansate 21 inițiative în direcția dezvoltării afacerilor agricole, printre care: plantarea livezilor de pomi intensivi (5,5 ha livadă de mere); plantarea noilor soiuri de struguri de masă (12,6 ha soiuri noi europene); construcția a 8 sere pentru producerea legumelor (de la 0,14-0,65 ha).

Colaborarea între CS și instituțiile științifice, pe parcursul implementării programului s-a produs în ascensiune. Dacă pentru început asistența acordată fermierilor a fost mai mult de ordin informațional, în cadrul ședințelor de studiu, pe parcurs abordarea a fost modificată, fiind preponderent orientată la aspecte practice, direct în teren, pe loturile fermierilor. Mai mulți fermieri din cadrul CS au trecut la relații directe pentru a primi asistență și a testa noi metode de producere.

Astfel, femeile, pornind de la dezvoltarea abilităților de lider și cele antreprenoriale, au contribuit la integrarea în planurile de studiu a subiectelor ce țin de aspectele socio-economice ale comunității, relațiile în familie, educația copiilor, sănătate etc.

CS de femei din majoritatea regiunilor au devenit un nucleu pe care se bazează în activitatea sa consiliile locale și regionale. Femeile lider, fiind familiarizate cu majoritatea problemelor prezente în comunitate au venit cu propuneri concrete, pentru a fi luate ulterior decizii importante și adesea stringente pentru localități, familii, persoane.

Pentru CS de femei accentul de bază a fost pus atât pe dezvoltarea abilităților de lider ale femeilor, cât și a celor de antreprenor. Ca rezultat al asistenței complexe, femeile - membre ale CS au lansat mai multe și diverse afaceri comunitare non-agricole: brutării; magazine alimentare; frizerie; atelier pentru confecționarea și repararea hainelor; producerea obiectelor de artizanat; s.a. Impactul economic și social al inițiativelor enunțate a constat în crearea de noi locuri de muncă în localitățile rurale, unde problema dată este una majoră; sporirea veniturilor populației; defalcări fiscale adiționale în bugetele locale; contribuția financiară pentru activități sociale de caritate etc.

Mini proiectele lansate de CS de femei au avut ca scop stabilirea relațiilor de colaborare între CS și Administrația Publică Locală (APL) pentru a realiza în comun activități socio-economice pentru comunitate și promovarea rolului și imaginii femeilor. Inițiativele lansate în mai multe regiuni (Cantemir, Râșcani, Ungheni) în parteneriat cu APL, elevii, liceenii, părinții copiilor din grădinițe, populația din comunitate au avut ca obiective amenajarea terenurilor de joc în grădinițele de copii; reparația și amenajarea unor clădiri devastate, care acum servesc drept cămine culturale; amenajarea stațiilor publice de autobuze, unde a fost instaurat

În anul 2008 a fost lansată în premieră ideea de a organiza mini-loturi demonstraționale ale cazurilor de succes, realizate de către membrii CS. 15 fermieri au venit cu inițiativa de a organiza aceste activități pe terenurile proprii, primind asistență din partea organizațiilor regionale AGROinform și a specialiștilor în domeniu. În paralel, aceste „terenuri” au fost utilizate și în cazuri practice pentru ședințele de studiu organizate în perioada de vară.

Pentru CS de femei impactul programului s-a manifestat prin acumularea și utilizarea cunoștințelor în activitatea de zi de zi, precum și prin aplicarea în cadrul instituțiilor în care activează femeile lider, contribuind astfel la diseminarea experienței și atragerea noilor membri.

rată o placă cu indicarea contribuției din partea FN AGROinform și SCC (Centrul Cooperativelor din Suedia).

Activitățile realizate în cadrul programului respectiv au lansat și dezvoltat inițiative democratice cu impact direct atât pentru beneficiarii programului și comunitățile acestora, cât și pentru organizațiile membre ale FN AGROinform. Prin intermediul CS fermierii au vorbit despre problemele lor economice și au sprijinit demersurile Federației AGROinform în lobby și advocacy, orientate spre dezvoltarea mediului rural.

Rodica GARȘTEA,
AGROinform

Pronosticul răspândirii dăunătorilor principali și a bolilor plantelor agricole pentru perioada de toamnă

În lunile de vară, populația murinelor s-a menținut, în general, din contul puie-
tului, în special în locurile de rezervație permanentă. În condiții de toamnă
caldă și umedă prezența bazei nutritive va crea premise favorabile pentru acti-
vitatea viabilă a murinelor, fapt care va renova ritmul înmulțirii și migrării aces-
tora pe teritorii extinse.

În luna noiembrie, în rezultatul migră-
rii șoarecelui de câmp din locurile de re-
zervație, popularea semănăturilor de
rapiță și cerealiere spicoase în raioanele
din zona de nord și unele de centru va
atinge densitatea pragului economic de
dăunare.

În perioada de toamna-iarnă, în cauta-
rea hranei se prognozează o invazie de **ie-
puri** în livezi, care pot deveni periculoși în
livezile tineri și pepiniere pomicele.

Va continua depunerea pontelor de
către **lăcuste**. Este necesar de a evendția
locurile populării de acest dăunător.

La **buha semănăturilor** și **buha ex-
clamatoră** larvele eclozate pe o perioadă
extinsă caldă vor continua să se hranească,
afectând culturile spicoase, rapița de
toamnă ș.a. Acest proces va dura până în
momentul în care temperatura aerului va
coborî sub 10 grade Celsius, iar majorita-
tea populației de insecte, ajungând la ge-
nerația a cincea, va trece la iernat în stare
bună.

Va continua hrănirea omizilor de toate
vârstele ale **buhei fructificațiilor** din a
treia generație.

În tulpinile și știuleții de porumb va
continua hrănirea larvelor **sfredelitoru-
lui porumbului**. În a doua jumătate a

lunii septembrie, larvele alimentate pe hi-
brizii timpurii și ajunse la dezvoltare com-
pletă vor trece la iernat în partea
inferioară a tulpinii.

Factorii abiotici din perioadă de vară au
determinat intrarea în diapauză estivală
pe o perioadă mai extinsă a **gândacului
ghebos**. Ieșirea din această stare va conti-

nua până la finele lunii octombrie. Ecloza-
rea eșalonată a larvelor și particularitățile
de dezvoltare a acestora creează pericol de
nocivitate permanentă la semănăturile de
cerealiere de toamnă după miriște.

În primele luni de toamnă, cu condiția de
umiditate suficientă, gândacul ghebos poate
cauza o rărire considerabilă a semănăturilor.
Acest risc este mai mare pe sectoarele, unde
dăunătorul nu a fost depistat până la semă-
nat, precum și pe semănături după premer-
gători spicoși și acolo, unde a fost efectuată
prelucrarea superficială a solului.

Pe măsura apariției plantelor de cerea-
liere de toamnă va începe popularea aces-
tora de muște cerealiere, cu predominarea
muștei grâului și muștei **suiedeză**. Zbo-
rul în masă al acestor insecte este așteptat
în a doua jumătate a lunii septembrie.

În condiții de toamnă caldă și lungă va
începe popularea semănăturilor de cerea-
liere de toamnă de **păduchele verde al
cerealiierilor**. Cu cât mai timpuriu se pro-
duce popularea și atacul, cu atât mai spo-
rită va fi nocivitatea. Intensitatea
înmulțirii va spori în faza „ace” - formarea
frunzei a doua - a treia.

La semănăturile cerealiierilor de
toamnă **rugina brună** va căpăta răspân-
dire locală, preponderent în raioanele din
nord.

Data fiind vitalitatea înaltă a ciupercii
făinării, menținută sub formă de corpuri
fructiferi pe paiele rămase și pe resturile
vegetale, precum și capacitatea acestui
dăunător de a afecta plantulele la umidi-
tate relativă a aerului sporită și în interval
larg de temperatură (peste 5°C), toamna în
faza înfrățirii se prognozează dezvoltarea
intensă a bolii pe semănăturile timpurii și
dese.

Pătarea septorioză a frunzelor se
va dezvolta pe vreme caldă, cu umiditate
și va afecta, în special, grâu. Foarte pere-
culoasă este afectarea timpurie, deoarece
poate cauza uscarea frunzelor.

Manifestarea **pătării brune** se prog-
nozează la semănăturile de cerealiere de
toamnă, obținute din semințe netratate,
ori tratate cu produse cu acțiune de con-
tact. Mai târziu, este posibilă afectarea
plantelor din contul infecției menținute în
sol și pe resturi vegetale. În condiții de
umiditate sporită la orz se vor manifesta
pătările reticulară și în dungi.

Din cauza nerespectării agrotehnicii și
a materialului semincer necondiționat, în
perioada de toamnă, la semănăturile de ce-
realiere de toamnă vor progresa **putrega-
iurile rădăcinii**.

Pe măsura apariției plantulelor de
rapiță va continua popularea lor de **purici**.
Activitatea acestora se va intensifica în
condiții regimului de temperatură de peste
20°C. Pericolul populării și cauzării nocivi-
tății se va menține până la faza „formarea
rozetei”, în special pe sectoarele îmburui-
nite timpuriu de buruieni crucifere.

Ținând cont de zborul în masă al **vies-
pei rapiței**, care vor continua până la mij-
locul lunii septembrie, hrănirea în masă a
larvelor acestora este prognozează pretu-
tindeni, unde se va recolta rapița.

În focare se va semnala popularea cu
gândacul roșu al rapiței. În condiții de
toamnă caldă și extinsă va avea loc popu-

larea rapiței și de **păduchele cenușiu**.

Dacă se vor menține timp umed și tem-
peraturi ale aerului de aproximativ 20°C,
rapița în faza de cotilidoane și până la for-
marea a patru frunze adevărate poate fi
afectată de **fomoza**, manifestarea căreia
este posibilă atât pe tulpinițe, cât și pe
frunze.

La **tomate** tardive, în zona de nord a re-
publicii **mana** (fitoforoza) solonaceelor se
va caracteriza prin ritm intens de dezvoltare,
forma mai agresivă.

În **livezi**, în focarele de populare a **pă-
duchelui țestos din San-Jose**, unde s-au
menținut viabile femelele, eclozarea lar-
velor va continua până la înghețuri.

Larvele **păduchelui lănos** vor conti-
nua migrarea spre rădăcini, în sol, lângă
tulpini, la adâncimea de până la 30 cm,
unde acestea vor hiberna în perioada de
iarnă.

Va continua hrănirea larvelor din a
doua generație a **omidei păroasă a du-
dului**, cu predominarea vârstelor supe-
rioare.

Dezvoltarea **viermelui merelor** în pe-
rioda precedentă a creat condiții pentru
manifestarea în continuare a nocivității
acestor dăunători.

Seceta de lungă durată din perioada de
vară a afectat starea fiziologică a pomilor,
a intensificat procesul de uscarea a ramu-
rilor, uneori și a pomilor, a favorizat răs-
pândirea infecțiilor bacteriene,
citosporoză și alte boli de caracter siste-
mic. În caz de vreme extins ploioasă se
prognozează răspândirea intensivă a unui
șir de infecții: în perioada căderii frunzelor
- ciuruirea bacteriană a frunzelor, în focare
clasterosporioza, iar în perioada de repaus
la temperaturi pozitive ale aerului (peste
3°C) - citosporoză.

În scopul diminuării sursei enorme de
infecție prezente în livezi, care creează pe-
ricol atât toamna, cât și primavara, este
necesar de efectuat, până la căderea frun-
zelor, un șir de măsuri agrotehnice. La fi-
nele perioadei de cădere a frunzelor în
toate livezile trebuie de efectuat tratament
cu utilizarea produselor cuprice, permise
la cultura respectivă.

Zamfira GAIBU

**Inspectoratul General de
Supraveghere Fitosanitară și
Control Semincer.**

Chiar și în condiții de criză

Expozițiile agricole oferă producătorilor șansa de promovare și afirmare pe piață

Tradițional, toamna se numără bobocii. Este anotimpul recoltelor, când producătorii fac bilanțul preliminar al sezonului agricol, când își fac planificări pentru sezonul viitor. De regulă, toamna sunt organizate și câteva dintre expozițiile internaționale importante.

Astfel, în perioada **14-17 septembrie se desfășoară Târgul Internațional al Comerțului cu Produse Alimentare „Polagra-Food”**, organizat în orașul Poznan, Polonia. Mai multe detalii despre acest eveniment, inclusive despre participarea reprezentanților Republicii Moldova, le puteți găsi în pagina 5.

Din **15 septembrie** și-a început activitatea și expoziția **World Food Moscow**. Participarea la acest eveniment de proporții și-au anunțat-o 1100 de companii din 55 de țări. În cadrul unei singure expoziții, la Moscova, până pe 18 septembrie vor fi organizate patru activități:

- **Forul agroalimentar din Rusia**
- **Produsul anului – concurs anual de degustare**
- **Vitrina inovațiilor – prezentare a celor mai recente inovații din industria alimentară**
- **Barmen-Show**

La **București**, în perioada **14-18 octombrie**, va avea loc expoziția internațională de echipamente și produse din domeniul agriculturii și zootehniei **Indagra Farm**, ediția a 14-a. **Manifestarea este structurată pe următoarele te-**

matici : Salon de agricultură; Salon de creșterea animalelor; RomAvicola - Salon internațional avicol - ediția a VI-a; Expo Suinicolă - Salon internațional suinicol - ediția a VI-a; Salon de flori, grădinărit. Este cazul să menționez că, Federația Națională a Agricultorilor din Moldova AGROinform va organiza, pentru un grup de fermieri din Moldova, vizitarea acestui eveniment expozițional.

La numai câteva zile după **Indagra Farm**, în zilele de **21-25 octombrie**, la **Centrul Expozițional Internațional Moldoexpo** vor fi organizate expozițiile **Moldagrotech și Farmer**.

Aceste două evenimente expoziționale prezintă pentru economia Moldovei, chiar și în condițiile de plină criză, un factor stimulator pentru dezvoltarea agriculturii durabile, care nu este posibilă fără promovarea pe piața de profil a tehnologiilor agricole moderne, inovațiilor în do-

meniu, metodelor noi de gestionare agroindustrială. Expozițiile Internaționale Specializate Moldagrotech și Farmer se ambiționează să devină în acest an o platformă universală pentru prezentarea celor mai de perspectivă produse și tehnologii, încheierea contractelor, precum și prezentarea proiectelor investiționale, căutarea noilor parteneri de business în domeniul agroindustrial.

Organizatorii își doresc ca expozițiile să devină și spațiu pentru discuții între profesioniștii din businessul.

Pe durata desfășurării expozițiilor, vor fi organizate o serie de seminare, mese rotunde și prezentări. De asemenea, vor avea loc și concursurile „Noutatea Anului”, „Fermier Lider” și „Lider Agrobusiness”.

În 2008, cele două expoziții au reunit 528 de companii din 14 țări.

Participarea la expoziții. Recomandări practice.

Expozițiile sunt unul din mecanismele economiei de piață care permit unui agent economic să devină vizibil, să stabilească noi relații, să se documenteze mai bine despre concurenți, să găsească oferte atractive pentru dezvoltarea afacerilor. Însă, participarea la expoziții presupune respectarea unor anumite reguli, pentru a nu ajunge la dezamăgire și bani aruncați în vânt.

Scopurile participării la expoziție

Există opinii, precum că participarea la activități expoziționale poartă mai mult un caracter de promovare a imaginii, decât de instrument care asigură creșterea vânzărilor. Principalele scopuri, în ordinea priorităților, identificate de experți sunt:

1. Crearea și promovarea imaginii. Standul expozițional face parte din spectrul de activități pentru promovarea imaginii Dvs. De modul în care este aranjat standul depinde mesajul pe care doriți să-l promovați și modul în care el va fi perceput de vizitatorii.

2. Cunoașterea publicului țintă. Expozițiile oferă șansa unică de a comunica cu clienții interesați de ceea ce oferiți. Oricât de bine ar fi amplasat punctul de comerț sau oficiul Dvs, e puțin probabil să fie vizitat de atât de mulți oameni, câți trec pe la stand în toată expoziția.

3. Cunoașterea concurenților. Indiferent de faptul cât de bine vă cunoașteți concurenții, atrageți atenția la ceea ce fac ei. Încercați să estimați obiectiv punctele lor tari și slabe. Să nu vă fie jenă să învățați de la concurenți ceea ce este eficient.

4. Prezentarea produselor și serviciilor noi. Din fluxul mare de vizitatori care trece pe lângă stand o parte va fi atrasă de materialele expuse, alta va fi ghidată de personalul angajat, iar unii vizitatori vor căuta produse și servicii anume. Toți ei sunt potențiali cumpărători de produse și servicii pe care le oferiți.

Pregătirea pentru expoziție

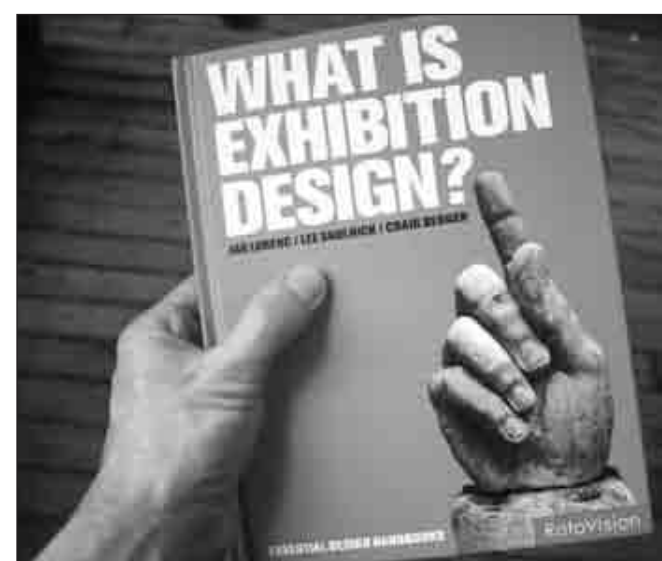
Pregătirea pentru participare la activități expoziționale începe, ca și orice altă activitate importantă, cu planificarea. În primul rând, tre-

buie luată decizia referitor la echipament și accesorii expoziționale – să le confecționați, să le cumpărați, sau să le închiriați. În cazul în care participați permanent la astfel de expoziții, e firesc să vă asigurați cu echipament și cele necesare pentru stand propriu. E o investiție pentru mai mulți ani. În plus, echipamentul propriu va permite mai eficient să vă redați individualitatea și personalitatea.

Și dacă pentru stand aveți totul pregătit, e timpul să vă gândiți la materialele poligrafice. Astfel, în afară de impresii, vizitatorul are dreptul moral (fiind potențial client) să plece de la standul Dvs cel puțin cu o confirmare materială a contactului – carte de vizită, oferta de produse și/sau servicii, catalog, un ziar sau revistă care relatează despre compania Dvs etc.

Cum atragem atenția?

Chiar dacă materialele poligrafice sunt reușite și reflectă exact ceea ce doriți să aduceți la cunoștința publicului, o mare parte din pliante, cărți de vizită, cataloage vor fi aruncate la gunoi imediat după ieșirea din pavilion. Iată de ce trebuie să vă asigurați că vizitatorii vor rămâne totuși, cu impresii de la vizitarea standului. Scopul este de a capta atenția. Există și metode pentru aceasta. Dacă la intrarea în pavilion, chiar lângă casă, câteva fete drăguțe, purtând tricouri sau chipiuri cu logo-ul companiei imprimate pe ele vă vor înmâna un pliant sau afiș cu îndemnul de a vizita standul nr. XXX, fiți siguri, probabilitatea că va fi vizitat anume acest stand va fi mult mai mare. Un efect ajutător este asigurat și

de materiale promoționale cum ar fi panourile cu indicarea direcției spre standul Dvs, urme de pași lipite pe podea și care duc acolo, unde doriți să ajungă clienții, bannere cu logo-ul și denumirea companiei care să fie vizibile și să nu se piardă în multitudinea de materiale publicitare ale concurenților.

Un element tot mai des folosit în ultimii ani pentru atragerea atenției sunt show-urile organizate de participanți. Trupe de clovni, formații de muzică, artiști mascați etc, etc. Totul depinde numai de fantezia și bugetul de care dispuneți.

În prima zi de funcționare, expozițiile se deschid mai aproape de ora amiezii și încep cu un program special. La eveniment, de regulă, asistă persoane oficiale, care după partea introductivă fac o tură prin pavilioane, pentru a se familiariza cu expoziția. Dacă traseul oficialilor trece prin apropiere de standul Dvs, fiți gata să oferiți, în câteva cuvinte o descriere a companiei. În acest caz, există probabilitatea să fiți menționați și în emisiunea de știri de la unul din posturile TV care reflectă lucrările expoziției.

Din 2007 și până în prezent

Peste 70 de copii abandonati în străinătate au fost repatriați

În ultimii ani, fenomenul migrației a favorizat apariția mai multor cazuri de aflare fără îngrijire părintească pe teritoriul altor țări a copiilor, cetățeni ai Republicii Moldova.

Astfel, doi frați, de 10 și 13 ani, au fost duși în Federația Rusă cu câțiva ani în urmă de către mama lor, care ulterior i-a abandonat. În acest rastimp, ei nu au frecventat școala. Minorii au fost școlarizați abia în clasa a 2-a și, respectiv, a 3-a doar după ce au fost aduși, de o persoană cunoscută, la un Centru de plasament din Federația Rusă. Cu sprijinul autorităților aceștea au fost reînțorși în patrie unde au fost reintegrați în familia extinsă.

Zguduitor este și cazul băiețelului în vîrstă de 7 ani care, a rămas singur după ce mama sa, originară din orașul Arhanghelsk, a plecat de mai mult timp de acasă, iar locul aflării ei era necunoscut. Dar, de asemenea, în colaborare autoritățile competente ale Federației Ruse și cele ale Republicii Moldova au găsit tatăl copilului, recăsătorit în Republica Moldova. La primirea vestei că copilul său a rămas fără sprijin, acesta a integrat și primit cu bucurie feciorul în familia sa, unde crește un frate mai mare al copilului.

Acestea sunt unele dintre istoriile cu sfârșit fericit, când copiii repatriați din alte țări sunt primiți în familia biologică sau extinsă. Alteori este mai trist și co-

pii sunt abandonati fie la naștere, fie, ulterior, de proprii părinți, astfel pomenindu-se singuri fără îngrijire pe meleaguri străine. În aceste cazuri, reînțorși în patrie ei sunt luați în evidența autorității tutelare din Moldova pentru a alege cea mai potrivită formă de protecție a copilului pe viitor.

Atribuțiile în domeniul repatrierii și protecției copiilor abandonati în afara țării, revin Ministerului Protecției Sociale, Familiei și Copilului.

Misiunile diplomatice și consulare ale Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, informează Ministerul Protecției Sociale, Familiei și Copilului despre cazurile copiilor identificați fără ocrotire părintească peste hotarele republicii. Însăși procedura de repatriere este una complexă, care necesită implicarea mai multor părți. În primul rând, Ministerul Protecției Sociale, Familiei și Copilului colaborează cu autoritățile țărilor din care urmează a fi repatriați copiii.

În acest context, trebuie să menționăm că în decembrie 2008 au avut loc consultările moldo-ruse în materie consulară, menite să eficientizeze procesul de repatriere a copiilor

abandonati pe teritoriul Federației Ruse. S-a convenit asupra elaborării unui proiect de Acord bilateral în domeniu care ar facilita considerabil procedura. Actualmente acesta se află în proces de definitivare. Totodată, în prezent se examinează posibilitatea încheierii unui Acord bilateral de cooperare în domeniul repatrierii copiilor identificați fără însoțitori pe teritoriul Italiei.

Pe parcursul procedurii de repatriere se conlucrează activ cu diverse structuri naționale, organizații neguvernamentale și internaționale.

După recepționarea informației despre copil, Ministerul Protecției Sociale, Familiei și Copilului, în regim de urgență, inițiază procedura de identificare a familiei/reprezentantului legal al copilului (sau, după caz, a ins-

tituției adecvate de plasament, responsabile de îngrijirea copilului) și solicită acordul acestora la repatriere, cu excepția cazurilor în care activitatea de căutare sau modalitatea în care această procedură este efectuată contravine intereselor copilului.

Din anul 2007 și până în prezent, Ministerul a organizat și realizat 26 misiuni, în cadrul cărora au fost repatriați 73 de copii identificați fără însoțitori pe teritoriile altor state.

Astfel, în anul 2007 au avut loc 5 misiuni de repatriere a 14 copii. Pe parcursul anului 2008 au fost efectuate 12 misiuni de repatriere a 44 copii. S-au realizat 6 misiuni de repatriere a 32 copii, cu vârste cuprinse de la 1 lună până la 17 ani, identificați în Federația Rusă. În alte 3 misiuni au fost repatriați

8 copii cu vârste cuprinse între 7 și 17 ani, identificați în Ucraina și câte 1 misiune din Turcia, Cehia, Spania și Irlanda, fiind repatriați 4 copii, cu vârste cuprinse de la 5 luni până la 17 ani.

În anul curent, Ministerul a organizat 9 misiuni de repatriere a 15 copii, între care 7 copii identificați în Ucraina, 6 - în Federația Rusă, 1 reînțorș din Suedia și 1 copil a fost identificat în România.

Realizarea tuturor misiunilor a fost posibilă grație susținerii Misiunii Organizației Internaționale pentru Migrație și Reprezentanței Fundației Elvețiene Terre des Hommes.

Din numărul total de copii repatriați în perioada anilor 2007-2009 12 copii sunt originari din regiunea transnistreană, restul sunt din majoritatea raioanelor republicii.

30 dintre copiii reveniți în patrie au fost reintegrați în familiile biologice sau extinse, 7 copii au fost adoptați de cetățeni ai Republicii Moldova, asupra a 5 copii a fost instituită tutela, 2 copii au fost plasați în case de copii de tip familial și 29 copii au fost plasați în centre de plasament temporar, până la alegerea unei forme de protecție de tip familial.

În a doua jumătate a lunii septembrie 2009 Ministerul Protecției Sociale, Familiei și Copilului planifică repatrierea a 8 copii identificați fără însoțitori pe teritoriul Federației Ruse.

Sărbătoarea măștilor la Nisporeni

Un festival al măștilor, asemeni renumitului Carnaval de la Veneția, ar putea fi inițiat și în țara noastră, în următorii ani. Intenția a fost anunțată, recent, de soții Grigore și Lilia Ulinici de la Nisporeni care, în anul 2004, au deschis un atelier de confecționare a măștilor în orașul lor de baștină. Măștile obținute la Nisporeni nu se deosebesc cu nimic de cele ale meșteșugarilor italieni. Nici nu ar avea cum, pentru că moldovenii au însușit tehnicile de confecționare a măștilor chiar în Italia. Mai mult ca atât, măștile sunt comercializate în mare parte pe aceeași piață, adică din Veneția.

După ce a muncit mai mulți ani în străinătate la construcții, Grigore Ulinici a deprins, în Italia, meseria de confecționare a măștilor de carnaval. Activitatea în cauză îi aduce în prezent atât satisfacție materială, cât și morală. Aceasta din urmă a venit însă cu timpul, pentru că Grigore Ulinici, constructor de specialitate, recunoaște că meseria de a face măști a deprins-o mai mult din nevoie decît din pasiune. „Am muncit mai întâi la construcții, în Portugalia, iar cînd am văzut că se plătea mai puțin, am plecat în Italia. Soacra mea lucra acolo, într-un atelier de confecționare a măștilor. M-am angajat și eu la lucru, iar patronului i-a plăcut că am învățat repede acest meșteșug. Și soția a fost ulterior angajată. Eu dădeam forme măștilor, iar ea le decora.”

Dorul de casă, de copilul de numai patru ani, rămas acasă, i-a făcut pe soții Ulinici să grăbească revenirea în patrie. Patronul atelierului de măști din Italia le-a propus celor doi să deschidă la Nisporeni un atelier de confecționare a măștilor pentru festivalul de la Veneția. Unul din motivele care i-a determinat să inițieze afacerea, în anul 2004, a fost forța ieftină de muncă. Grigore Ulinici spune că la confecționarea măștilor e nevoie de hîrtie specială, care este importată. „Hîrtia am importat-o, căci la noi nu se găsesc astfel de materiale. Este vorba de

un tip de hîrtie absorbantă. Am căutat-o vreme îndelungată în țara noastră, perioadă în care am utilizat alte feluri de hîrtie, însă nu ne reușea, căci lucrarea finită era dură, grea. În același timp, o mască bună trebuie să fie ușoară și trainică.”

Pentru a cunoaște secretele acestei meserii este nevoie de zeci de ani de lucru continuu, spune Grigore Ulinici, care speră să poată confecționa și măști mai puțin obișnuite. „Avem peste 100 modele de măști. Cele mai solicitate sînt colombinele, fețele. Există un tip de măști care se fac direct de pe fața omului. Am început să facem și așa ceva, dar încă nu am ajuns la nivelul pe care ni-l dorim. Mai există și măști venețiene cu clopoței, care produc sunete. Evident că mi-aș dori să am în atelierul meu și astfel de lucrări.” Tehnica de bază în confecționarea măștilor constă în lipirea în forme speciale a mai multor straturi de hîrtie umezită care, după uscare, capătă consistență.

În primii doi ani, afacerea soților Ulinici a mers mai greu. Apoi, ei au închiriat o încăpere în oraș, unde au mutat atelierul, au confecționat forme noi pentru măști și au angajat zece oameni. „Fiecare primește în funcție de cît muncește, precizează Grigore Ulinici. - Cine e harnic are mai mult, cine nu - corespunzător.”

O mică parte din măștile confecționate este vîndută în Republica Moldova, restul sînt destinate exportului. Potrivit lui Grigore Ulinici, în funcție de complexitatea lucrării, prețul unei măști fabricate la Nisporeni variază între 2 și 60 de dolari. Fostul patron din Italia cumpără măștile moldovenești contra doi sau patru euro bucata. Le vinde apoi angro la distribuitori cu trei-patru prețuri mai mari, iar consumatorul italian își pune măști de zece ori mai scumpe decît prețul cu care acestea sunt confecționate la Nisporeni. Cel mai bine, măștile se vînd în perioada Carnavalului din Veneția, iar în perioada anului, vînzările sunt mai mici și depind de fluxurile de turiști care vin la Veneția.

Grigore Ulinici spune că unele planuri de afaceri i-au fost spulberate de actuala criză mondială. „Criza m-a afectat foarte mult. Pînă în anul trecut, în aprilie, aveam comenzi mult mai multe. Acum acestea s-au redus cu circa 60 la sută, căci fluxul de turiști nu mai este atît de mare. Înainte de criză călătoreau atît săracii, cît și bogații, iar acum

doar bogații pot să-și permită acest lux.” Încă o problemă pe care o menționează Grigore Ulinici este invidia vecinilor. „Li se pare că fac prea mulți bani, dar în realitate nu e atît de simplu.”

Soții Grigore și Lilia Ulinici au trei copii și speră ca cel puțin unul dintre ei să continue acest meșteșug.

Tradițional, Carnavalul de la Veneția este organizat în luna februarie, înainte de Postul Mare. Istoria Carnavalului de la Veneția a început în anul 1162, iar primul document scris ce atestă utilizarea măștilor datează din 1268. Inițial, venețienii își făceau singuri măștile și costumele pe care le purtau la paradă și la petreceri. Măștile erau folosite pentru intimitate și pentru a scăpa de inhibiții dictate de aspectul fizic sau statutul social. Ulterior, purtatul măștilor a generat critici din partea reprezentanților populației și ai bisericii sub acuzația că ar favoriza infidelitatea. Anual, Carnavalul de la Veneția adună un număr de circa un milion de turiști. Manifestările cuprind reprezentații stradale, cu dansuri, costume de epocă, parade istorice, parade în bărci și gondole, spectacole de tot felul, evenimente din lumea gastronomiei, baluri, cine de gală etc.

Ion RAPCEA

Turismul moldovenesc a împlinit 50 de ani

Jubileul a fost sărbătorit prin activități de promovare a turismului național

Turismul moldovenesc a împlinit, la sfârșitul verii proaspăt trecute, o vârstă onorabilă de 50 de ani. Jubileul a fost marcat într-un mod activ, prin organizarea unui maraton turistic la ciclism, la care au participat 30 de cicliști amatori, cu vârstele cuprinse între 16 și 50 de ani.

Startul a fost dat în Piața Marii Adunări Naționale din capitală, iar alaiul turistic, însoțit de două mașini ale poliției rutiere și o ambulanță, a luat calea spre Vadul lui Vodă.

Primul popas a fost la Goian, unde cicliștii au avut posibilitatea să se odihnească în complexul turistic proaspăt inaugurat „Sky Land”. Plini încă de forțe, aceștia au încercat să improvizeze alte activități în spirit de competiție, destul de interesante. La amiază, cicliștii și-au continuat drumul spre Vadul lui Vodă. Din păcate un participant nu a mers mai departe deoarece i s-a defectat bicicleta. „Mă simt invalid”, a declarat Leonid Popescu, student, 21 ani.

Turul a continuat fără dificultăți până la podul de la Coșernița, unde a fost dat startul pentru a următoarea etapă a cursei – Coșernița – Vadul lui Vodă.

La plaja din Vadul lui Vodă atât participanții,

cât și organizatorii au fost întâmpinați cu pâine și sare de primarul orașului. Oficialii au înmănat fanioane și diplome de participare tuturor cicliștilor de la acest maraton și cupe învingătorilor.

Locul I a fost cucerit de studentul Institutul Național de Educație Fizică și Sport, Alexandru Braico, 21 de ani, pe poziția secundă s-a clasat Sergiu Cioban, student al aceleiași instituții, iar locul trei i-a revenit lui Igor Anisimov Igor, de 20 de ani.

Premianții s-au stropit cu șampanie și împreună cu ceilalți participanți au mers să sărbătorească victoria la zona de agrement din Vadul lui Vodă, unde s-au plimbat cu motocicletele și „banana” pe apă. Organizatorii și invitații s-au relaxat și ei într-o plimbare cu barca pe Nistru. Aceasta a fost cea mai mare motivație pentru participarea voluntară la Maratonul turistic.

La eveniment au fost invitați și agenții economici din industria turismului cu scopul de a

prezenta informație despre situația reală cît și perspectivele dezvoltării turistice a Republicii Moldova. Însă din lipsa unei informări eficiente despre eveniment aceștia au fost absenți. Din acest motiv programul zilei a luat sfârșit înainte de timp și cicliștii au avut posibilitate să se mai relaxeze în zona de odihnă Vadul-lui-Vodă.

Politica de orientarea a agențiilor de turism, inversată la 180 de grade

Pe parcursul zilei viceministrul Culturii și Turismului, Ion Munteanu a oferit informație despre noua politică turistică din R. Moldova „Ne propunem să inversăm la 180 de grade direcția de orientare a agențiilor de turism din Moldova, care contribuie mai mult la dezvoltarea turismului extern, decât a celui intern”. „Trebuie să contribuim la stoparea crizei economice în care se află Moldova prin atragerea fluxului de valută străină,

dar nu să pierdem leii moldovenești în țări europene” a mai menționat acesta.

Astfel, au fost inițiate cinci trasee turistice care vor oferi posibilități de a atrage turiștii străini în R. Moldova. Pentru elaborarea acestui proiect a fost formată o grupă de experți din domeniul turismului care împreună cu cercetători de la Academia de Știință au făcut deja o inventariere a tot ce prezintă interes sub aspect turistic în țară. Traseele fiind elaborate urmează doar să fie editate și promovate în rândul agențiilor de turism.

Maratonul a fost organizat de Asociația Națională a Agențiilor de Turism, Agenția pentru Administrarea Zonelor Turistice Naționale și Consiliului Consultativ în Turism, pe lângă Ministerul Culturii și Turismului.

Acest proiect a fost realizat cu suportul Ministerului Culturii și Turismului în colaborare cu unele Agenții de Turism din Moldova.

Emilia TIMOHINA

AGRO
inform

Publicație Periodică a Federației Naționale a Agricultorilor din Moldova “AGROinform”

Redactor-șef: Alexandru GÎSCĂ
Maketare: Gaby LUCHIȚA

Adresa redacției: MD-2004, Chișinău,
bd. Ștefan cel Mare, 123 V.
Tel.: 23-56-98
e-mail: publicitate@agroinform.md
www.agroinform.md, www.agravista.md

Comanda nr. 1842
Tiparul executat PRAG-3

OFERTE

Produs	Cantitate	Descrierea companiei:
Ardei dulce	nelimitat	Chiperi Ion Căușeni, s. Chircăiești, Tel.: (243) 54317, 069742960, 069918386
Ardei dulce	2 tone	Gruprior-Agro Fălești, s. Chetriș, Tel.: (259) 61339, (259) 51698, 069553653
Autocamion GAZ-53	1 unitate	Iorga Ion Cantemir, s.Vadul lui Isac, Tel.: (293) 75399
Brânză de oi	1 tonă	Bastinasii Fălești, s. Scumpia, Tel.: (259) 63332, 067104202
Brânză de oi	0,5 tone	Cioroi Mihail Cantemir, s. Coștangalia, Tel.: (273) 43-7-43
Brânză de vaci	nelimitat	Braga Andrei Căușeni, s.Cărnățenii-Noi, Tel.: 079781796
Castraveți	15 tone	Bezeni Agro Fălești, s.Glingeni, Tel.: (259) 71 385, 079540692
Ceapă	nelimitat	Buzuc Alexei Căușeni, s.Copanca, Tel.: (243) 2-37-63
Ceapă	nelimitat	Chiperi Ion Căușeni, s. Chircăiești, Tel.: (243) 54317, 069742960, 069918386
Ceapă	nelimitat	Stavila Zinaida Orhei, s. Jora de Mijloc, Tel.: (235) 55415, 55915
Ceapă uscată	20 tone	Vladei Ion Ungheni, s.Chirileni, Tel.: 069171801
Combină CPS-5G	1 unitate	Panuta Petru Căușeni, s. Zaim, Tel.: (243) 72441
Combina Niva-SK-5	1 unitate	SRL Spicul Fălești, s.Gara Catranăc, Tel.: (259) 75311, 22951, 067265255
Fasole uscate	15 tone	Ojog Valentina Ungheni, s Buzduganii de Jos, Tel.: (236) 50275, 93762, 069784220
Făină de grâu	40 tone	Lupușor Ion Glodeni, s. Cajba, Tel.: (249) 52292
Făină de grâu	40 tone	SRL Termoclima Glodeni, s. Cajba, Tel.: 0693 61613
Făină de porumb	nelimitat	Doibani Anatolie Căușeni, s.Baimaclia, Tel.: 067269147
Fân uscat	60 tone	Ciobanu Vasile Hâncești, Tel.: (269) 23408, 068083841
Floarea-soarelui	30 tone	Taniserv Agro Fălești, s.Sărata Veche, Tel.: (259) 64 441, 069325319
Frișcă	nelimitat	Braga Andrei Căușeni, s.Cărnățenii-Noi, Tel.: 079781796
Grâu	nelimitat	Brădescu Victor Orhei, s. Sirota, Tel.: (235) 49267, 24955, 0794 29275
Grâu	1000 tone	Taras-Scop- Agro Fălești, s.Natalevca, Tel.: 0691 55 600
Grâu	700 tone	SRL Hotin Glodeni, s.Fundurii Noi, Tel.: (249) 70665, 069905066
Grâu alimentar	500 tone	Cedonia Ungheni, s.Todirești, Tel.: (236) 49230, 069124704
Grâu	500 tone	Cajbianca Glodeni, s.Cajba, Tel.: (249) 52205, 069023716
Grâu	400 tone	Ronsăreni Orhei, s. Ciocălteni, Tel.: (235) 52430, 079631432
Grâu alimentar	250 tone	Liversina Ungheni, s. Chirileni, Tel.: (236) 75230, 0691 32625

Produs	Cantitate	Descrierea companiei:
Grâu alimentar	250 tone	Nisteriuc Serghei Ungheni, s.Petrești, Tel.: (236) 42276, 079041155
Grâu	250 tone	Trofion Agro Orhei, s.Chistelnița, Tel.: (235) 78230, 78289, 069089481
Grâu	200 tone	SRL Frapex - agro Glodeni, s.Fundurii Noi, Tel.: (249) 73297, 73237, 079451498
Grâu	200 tone	Ciubotaru Maria Orhei, s. Teleșeu, Tel.: (235) 54288, 079569855
Grâu	200 tone	RusMiLiud Orhei, s.Jora de Mijloc, Tel.: (235) 55262, 079457144
Grâu alimentar	150 tone	Rentier Agro Ungheni, s. Manoilești, Tel.: (236) 73230, 73203, 069283303, Fax: (236) 73230
Grâu alimentar	150 tone	Vrabie Ion Ungheni, s. Costuleni, Tel.: (236) 40313, 079506817
Grâu alimentar	150 tone	Unvin agro Ungheni, s. Boghenii Noi, Tel.: (236) 48230
Grâu	150 tone	AGRODENISIMUS Orhei, s.Cucuruzeni, Tel.: (235) 66244, 079682104
Grâu alimentar	140 tone	Aspidistra Ungheni, s. Petrești, Tel.: (236) 42230, 069688805
Grâu alimentar	100 tone	Vrabie Ion Ungheni, s. Costuleni, Tel.: (236) 40313, 079506817
Grâu alimentar	100 tone	Taniserv Agro Fălești, s.Sărata Veche, Tel.: (259) 64 441, 069325319
Grâu	100 tone	SRL "Bitic agro" Glodeni, s. Brînzei, Tel.: (249) 77223, 77224, 09370898
Grâu	100 tone	Sibov Ion Cantemir, s. Baimaclia, Tel.: (273) 43-2-14
Grâu alimentar	80 tone	Pașcaneanu Maria Hâncești, s.Obileni, Tel.: (269) 23408
Grâu	50 tone	Prut COMAGRO Cantemir, s. Vadul lui Isac, Tel.: (273) 75340
Grâu	50 tone	SRL "Ghiletchi-Miralia" Glodeni, s.Dușmani, Tel.: 069558728
Grâu	40 tone	Negru Ion Cantemir, s. Baimaclia, Tel.: (273) 43406
Grâu	20 tone	AO "OrhConsInfo" Orhei, Tel.: (235) 24955, 27768, 069315106, Fax: (235) 27768
Grâu alimentar	20 tone	Ojog Valentina Ungheni, s Buzduganii de Jos, Tel.: (236) 50275, 93762, 069784220
Grâu	14 tone	Pinzari Zinaida Glodeni, s.Hijdieni, Tel.: (249) 52015
Grâu alimentar	10 tone	Solomon Veaceslav Ungheni, s. Valea Mare, Tel.: (236) 34283
Grâu	10 tone	Țurcan Ion Cantemir, s. Baimaclia, Tel.: (273) 43-2-09
Grâu	10 tone	Ciobanu Mihail Cantemir, s. Acui, Tel.: (273) 46-1-47
Grâu	5 tone	Raicu Tudor Cantemir, s. Lărguța, Tel.: (273) 76263
Grâu	2 tone	Bujac Gheorghe Cantemir, s. Lărguța, Tel.: (273) 76315
Grâu	2 tone	Alloaie Ion Glodeni, s.Vișoara, Tel.: (249) 57206, 069704345
Grâu	1.5 tone	Lanciu Vasile Cantemir, s.Coștangalia, Tel.: (273) 55254
Grâu furajer	20 tone	Strungaru Nicolae Ungheni, s. Chirileni, Tel.: (236) 75207, 069357289
Mazăre	40 tone	Ronsăreni Orhei, s. Ciocălteni, Tel.: (235) 52430, 079631432
Mere	nelimitat	Guranda Viaceslav Căușeni, Tel.: (243) 23763
Mere	nelimitat	AGRODENISIMUS Orhei, s.Cucuruzeni, Tel.: (235) 66244, 079682104
Mere	nelimitat	RusMiLiud Orhei, s.Jora de Mijloc, Tel.: (235) 55262, 079457144
Mere	200 tone	Taras-Scop- Agro Fălești, s.Natalevca, Tel.: 0691 55 600
Mere	50 tone	Stagiona Agro Fălești, s. Răuțel, Tel.: 069184454
Mere	40 tone	Țurcanu Vasile Drochia, s. Antoneuca, Tel.: (252) 27032, 078012222

Produs	Cantitate	Descrierea companiei:
Miere de albine	1,5 tone	Lupușor Ion Glodeni, s. Cajba, Tel.: (249) 52292
Miere de albine	1,5 tone	Gurău Anatolie Glodeni, Tel.: (249) 22443, 069438305
Miere de albine	1 tonă	Adajuc Vasile Fălești, Tel.: (259) 2 32 87
Miere de albine	1 tonă	Deriveanschii Dumitru Glodeni, s Danul, Tel.: (249) 71242
Miere de albine	1 tonă	Bujag Anatolie Fălești, s.Glingeni, Tel.: (259) 71 442
Miei	150 animale	Cioroi Andrei Cantemir, s. Coștangalia, Tel.: (273) 55-2-12
Morcov	4 tone	Vladei Ion Ungheni, s.Chirileni, Tel.: 069171801
Lână de oi	1.5 tone	Cioroi Andrei Cantemir, s. Coștangalia, Tel.: (273) 55-2-12
Orz	nelimitat	Bradescu Victor Orhei, s. Sirota, Tel.: (235) 49267, 24955, 0794 29275
Orz	500 tone	RusMiLiud Orhei, s.Jora de Mijloc, Tel.: (235) 55262, 079457144
Orz	300 tone	SRL Hotin Glodeni, s.Fundurii Noi, Tel.: (249) 70665, 069905066
Orz	150 tone	Trofion Agro Orhei, s.Chistelnița, Tel.: (235) 7823078289, 069089481
Orz	100 tone	Cajbianca Glodeni, s.Cajba, Tel.: (249) 52205, 069023716
Orz	100 tone	Strujuc Elena Orhei, Tel.: 079528423
Orz	100 tone	Borivas Agro Fălești, s. Glingeni, Tel.: (259) 71476, 71319, 079591851
Orz	80 tone	SRL "Bitic agro" Glodeni, s. Brînzei, Tel.: (249) 77223, 77224, 09370898
Orz	40 tone	Dolvis Mecagro Fălești, s. Doltu, Tel.: (259) 58418, 069319420
Orz	40 tone	Taniserv Agro Fălești, s.Sărata Veche, Tel.: (259) 64 441, 069325319
Orz	40 tone	Vrabie Ion Ungheni, s. Costuleni, Tel.: (236) 40313, 079506817
Orz	30 tone	Sibov Ion Cantemir, s. Baimaclia, Tel.: (273) 43-2-14
Orz	20 tone	Negru Ion Cantemir, s. Baimaclia, Tel.: (273) 43406
Orz	20 tone	AO "OrhConsInfo" Orhei, Tel.: (235) 24955, 27768, 069315106, Fax: (235) 27768
Orz	14 tone	Țurcan Ion Cantemir, s. Baimaclia, Tel.: (273) 43-2-09
Orz	10 tone	Ciobanu Mihail Cantemir, s. Acui, Tel.: (273) 46-1-47
Orz	4 tone	Munteanu Valerii Cantemir, s. Coștangalia, Tel.: (273) 55235
Ovăz	50 tone	Trofion Agro Orhei, s.Chistelnița, Tel.: (235) 7823078289, 069089481
Roșii	nelimitat	Căpățînă Vasile Orhei, s.Podgoreni, Tel.: (235) 50280, 067181142, 067181037
Roșii	nelimitat	Chiperi Ion Căușeni, s. Chircăiești, Tel.: (243) 54317, 069742960, 069918386
Roșii	25 tone	Glodeanu Anatolie Ungheni, s. Manoilești, Tel.: (236) 73253, 0795 50647
Roșii	20 tone	Gruprior-Agro Fălești, s. Chetriș, Tel.: (259) 61339, 51698, 069553653
Roșii	6 tone	Bezeni Agro Fălești, s.Glingeni, Tel.: (259) 71 385, 079540692
Roșii	5 tone	Pascal Constantin Cantemir, s. Vadul lui Isac, Tel.: (273) 75213
Roșii	5 tone	Nasulea Vasile Cantemir, s. Vadul lui Isac, Tel.: (273) 75018
Roșii	5 tone	Buzdugan Florea Cantemir, s. Vadul lui Isac, Tel.: (273) 75398
Roșii	5 tone	Hotnogu Ion Cantemir, s. Vadul lui Isac, Tel.: (273) 75358
Roșii	5 tone	Rusu Alexei Cantemir, s. Vadul lui Isac, Tel.: (273) 75441

П о с т р о и с в о й у с п е х !

LIGA-2

tiv

CEST

certificat

Panouri Sandwich

producere comercializare montaj

CASUȚE-VAGONETE

MULTIFUNCȚIONALE

(montabile-demontabile)

producere și montare

VATĂ MINERALĂ BAZALITĂ

material izolanț multifuncțional

PENOPOLISTIROL

termoizolarea pereților, caselor,

acoperișurilor (M-15, M-25, M-35)

PAROC

PENOX

PANEL

SYSTEM

Tel./fax: /+37322/ 276729, 277283,

GSM: 069777595

www.panelsystem.md www.liga2.md

* OFERTE

Produs	Cantitate	Descrierea companiei:
Roșii	5 tone	Cheptine Nicolaie Cantemir, s. Vadul lui Isac, Tel.: (273) 75327
Plug-PLN, (3-3,5)	1 unitate	Tronciu Nicolae Hâncești, s.Pereni, Tel.: (269) 23406
Piersici	nelimitat	Agapii Nicolai Căușeni, s.Ursoaia, Tel.: (243) 42320
Piersici	nelimitat	Cerniciuc Gherghe Căușeni, Tel.: (243) 23763, (243) 22984
Piersici	nelimitat	Ciuhnenco Vasile Căușeni, s. Ursoaia, Tel.: (243) 23763
Piersici	nelimitat	Munjiu Vladimir Căușeni, s.Tănătari, Tel.: (243) 77433
Piersici	nelimitat	Gogu Gheorghe Căușeni, Tel.: (243) 23854, 23763
Piersici	nelimitat	Sîrbu Ion Căușeni, s.Ursoaia, Tel.: (243) 23763
Piersici	nelimitat	Smatoc Neculae Căușeni, s.Ursoaia, Tel.: (243) 23763, 22984
Porumb	7 tone	Grăjdianu Eugenia Glodeni, Tel.: (249) 24904, 069146610
Porumb	5 tone	Munteanu Valerii Cantemir, s. Coștangalia, Tel.: (273) 55235
Porumb	3 tone	Bujac Gheorghe Cantemir, s. Lărguța, Tel.: (273) 76315
Porumb	1 tonă	Lanciu Vasile Cantemir, s.Coștangalia, Tel.: (273) 55254
Porumb furajer	280 tone	Băstinașii Fălești, s. Scumpia, Tel.: (259) 63332, 067104202
Purcei	200 animale	Sergio & JCM Drochia, s.Gribova, Tel.: (252) 27862, 068119714
Purcei	15 animale	Gișoaba Tatiana Căușeni, s.Tănătari, Tel.: (243) 23763, 079401246
Unt	nelimitat	Braga Andrei Căușeni, s.Cirnatenii-Noi, Tel.: 079781796
Pepene verde (harbuz)	100 tone	Guci Gheorghe Cantemir, s. Baimaclia, Tel.: (273) 43281
Pepene verde (harbuz)	50 tone	Elinin Mihai Orhei, s. Furceni, rn. Orhei, Tel.: (235) 023556442, 079611616
Pepene verde (harbuz)	30 tone	Vladei Ion Ungheni, s.Chirileni, Tel.: 0691)71801
Pepene verde (harbuz)	20 tone	Sacali Valerii Cantemir, s. Baimaclia, Tel.: (273) 43357
Pepene verde (harbuz)	20 tone	Dvorjanschii Andrei Glodeni, Tel.: 069322045
Pepene verde (harbuz)	20 tone	Ojog Valentina Ungheni, s Buzduganii de Jos, Tel.: (236) 50275, 93762, 069784220
Pepene verde (harbuz)	10 tone	Stati Constantin Glodeni, Tel.: (249) 23842
Pepene verde (harbuz)	5 tone	Bologan Ion Glodeni, s.Limbenii Noi, Tel.: (249) 70404
Pepene verde (harbuz)	5 tone	Strungaru Nicolae Ungheni, s. Chirileni, Tel.: (236) 75207, 069357289
Pepene verde (harbuz)	4 tone	Gorodenco Petru Glodeni, s.Vișoara, Tel.: (249) 57444, 069653505
Puiet̃i de nuc nealtoiți	2000 bucăți	Stavila Zinaida Orhei, s. Jora de Mijloc, Tel.: (235) 55415, 55915
Ovine	20 bucata	Cioroi Mihail Cantemir, s. Costangalia, Tel.: (273) 43-7-43
Struguri	45 tone	Malcov Ghenadie Hâncești, Cimișlia, Tel.: (269) 23408, 068083841
Struguri	30 tone	Grebinet̃ Galina Hâncești, Cimișlia, Tel.: (269) 23408, (241) 74250, 068083841
Struguri	20 tone	Negru Ștefan Cantemir, s. Cârpești, Tel.: (273) 78273, 079383145
Struguri	20 tone	Manic Valentina Hâncești, Tel.: (269) 23408, 068083841, 068084912
Struguri	20 tone	Guzun Valentina Hâncești, Cimișlia, Tel.: (269) 23408, 068083841
Struguri	20 tone	Macheev Parascovia Hâncești, Tel.: (269) 23408, 068083841
Struguri	20 tone	Păduraru Petru Hâncești, Tel.: (269) 23408, 068083841

Produs	Cantitate	Descrierea companiei:
Struguri	7 tone	Gegolea Ioana Hâncești, Tel.: (269) 23408, 068083841
Struguri	6 tone	Cap.Agrieco+ Hâncești, Tel.: (269) 23408, 068083841, 069684508
Struguri	5 tone	Iacob Ilie Hâncești, Tel.: (269) 23408, 068083841, 069232010
Struguri	5 tone	Bîtcă Galina Cimișlia, Tel.: (269) 23408, 068083841
Struguri de masă	3 tone	Dima Vasile Cantemir, s. Lărguța, Tel.: (273) 76335
Struguri de masă	3 tone	Dima Maria Cantemir, s. Lărguța, Tel.: (273) 76299
Struguri	2.5 tone	Donica Ion Hâncești, Tel.: (269) 23408, 068083841
Struguri	1.5 tone	Timotin Ion Hâncești, Tel.: (269) 23408, 069090036, 068083841
Tractor T70	1 unitate	Gițu Gheorghe Drochia, Tel.: (252) 27242
Tractor T40	1 unitate	Andrieș Veaceslav Drochia, s.Șuri, Tel.: (252) 77562
Tractor T 70-5	1 unitate	Lanciu Vasile Cantemir, s.Coștangalia, Tel.: (273) 55254
Ulei de floarea-soarelui	4 tone	Strungaru Nicolae Ungheni, s. Chirileni, Tel.: (236) 75207, 069357289
Ulei din floarea-soarelui	1 tonă	Nisteriuc Grigore Ungheni, s. Petrești, Tel.: (236) 42356, (698)33107
Ulei de măsline	15 tone	VeraCer Traid Ungheni, Tel.: 069881650
Produse de morărit	nelimitat	Cajbianca Glodeni, s.Cajba, Tel.: (249) 52205, 069023716
Prune	nelimitat	Bradescu Victor Orhei, s. Sirota, Tel.: (235) 49267, 24955, 0794 29275
Prune	nelimitat	Badiu Tudor Semion Orhei, Tel.: (235) 26088, 069050870
Prune	30 tone	Borivas Agro Fălești, s. Glingeni, Tel.: (259) 71476, 71 319, 0795 91851
Prune	20 tone	Vindex Agro Orhei, s.Mălăiești, Tel.: (235) 51648, 079535158, Fax: (235) 51648
Macuc din floa-rea-soarelui	5 tone	Strungaru Nicolae Ungheni, s. Chirileni, Tel.: (236) 75207, 069357289
Varză	nelimitat	Chiperi Ion Căușeni, s. Chircăiești, Tel.: (243) 54317, 069742960, 0699)18386
Vinete	10 tone	Vladei Ion Ungheni, s.Chirileni, Tel.: 0691)71801
Vinete	5 tone	Gruprior-Agro Fălești, s. Chetriș, Tel.: (259) 61339, 51698, 069553653
Vinete	3 tone	Stati Constantin Glodeni, Tel.: (249) 23842
Vinete	3 tone	Stati Costel Glodeni, Tel.: 069251254
Tărâte de grâu	10 tone	Lupusor Ion Glodeni, s. Cajba, Tel.: (249) 52292
Tărâte din grâu	10 tone	SRL Termoclima Glodeni, s. Cajba, Tel.: 0 693 61613
Vin de casa	1 tonă	Ciobanu Vladimir Glodeni, sat. Camenca, Tel.: (249) 77290
Puieti fructiferi	nelimitat	RusMiLiud Orhei, s.Jora de Mijloc, Tel.: (235) 55262, 079457144
Portaltoi MM 106	nelimitat	RusMiLiud Orhei, s.Jora de Mijloc, Tel.: (235) 55262, 079457144
Sare egipteană	75 tone	VeraCer Traid Ungheni, Tel.: 069881650
Cultivator-CPS 4,2	1 unitate	Tronciu Nicolae Hâncești, s.Pereni, Tel.: (269) 23406
Semanatoare, SPC-6	1 unitate	Tronciu Nicolae Hâncești, s.Pereni, Tel.: (269) 23406
Remorca 2PTS-4	1 unitate	Tronciu Nicolae Hâncești, s.Pereni, Tel.: (269) 23406

Cooperativa „Fito Arbore” comercializează, cu livrarea în luna noiembrie 2009:

Puiet̃i de măr MM106		
Soi	Cantitate	preț
Golden delicious	25 mii	14 lei/buc
Renet Semirenc	25 mii	14 lei/buc
Idared	25 mii	14 lei/buc
Florina	25 mii	14 lei/buc
Starcspur red delicious	10 mii	14 lei/buc
Papirovca (Belâi nalive)	4 mii	14 lei/buc
Spartan	10 mii	14 lei/buc
Puiet̃i de prun		
Soi	Cantitate	preț
Stenly	50 mii	16 lei/buc
Ceceonscaia Naibole	50 mii	16 lei/buc
Cabardinscaia Ranneaia	15 mii	16 lei/buc
Udlinionnaia	10 mii	16 lei/buc
Prezident	10 mii	16 lei/buc
Puiet̃i de măr M9		
Soi	Cantitate	preț
Florina	7 mii	18 lei/buc
Golden delicious	7 mii	18 lei/buc
Djonogold	7 mii	18 lei/buc
Renet Semirenc	7 mii	18 lei/buc
Portaltoi MM 106	300 mii	2 lei/buc
Portaltoi M 26	50 mii	2 lei/buc

CÎ „Fito Arbore”. s. Jora de Mijloc, raionul Orhei.
Tel: +373 79099525
+373 79462293

* CERERI

Produs	Cantitate	Descrierea companiei:
Porumb	nelimitat	Doibani Anatolie Căușeni, s.Baimaclia, Tel.: 067269147
Vîței/vîțele tinere	50 animale	Dumitrascu Ion Hâncești, s.Lăpușna, Tel.: (269) 23408, 51800, 068083841
Prune	20 tone	Aurica Baltaga Chișinău, Tel.: (269) 23408, 068083841
Piersici	60 tone	Il "VI - Soare - AGRO" Chișinău, Tel.: 069777664
Prune	100 tone	Il "VI - Soare - AGRO" Chișinău, Tel.: 069777664
Struguri	3 tone	Lilian Baltaga Râșcani, Tel.: 069597833
Paie de grâu și orz, ciocleje	2000 tone	Voronin Pavel Chișinău, Tel.: (022) 890049, 068083841
Varză	3 tone	Macovei Ion Glodeni, s.Cajba, Tel.: (249) 52454
Rapiță	3000 tone	VeraCer Traid Ungheni, Tel.: 069881650
Floarea-soarelui	5000 tone	VeraCer Traid Ungheni, Tel.: 069881650
Rapiță	50 tone	Melnic Alexandru Chișinău, Tel.: 068083841

* Preț negociabil

Mai multe oferte
și cereri găsiți pe

www.agravista.md